

Új korszak kezdődik az öntözésfejlesztésben

A járszági vízgazdálkodási rendszer rekonstrukciós projekt keretében öntözési konferenciát rendezett február 21-én a megyeházán az OVF és KÖTIVIZIG alkotta konzorcium a Nemzeti Agrárkamara Megyei Szervezetével. Képünkön balról jobbra: Lovas Attila, Láng István, Dr. Hoffmann Imre, Dr. Feldmann Zsolt, Hubai Imre Csaba, Dr. Fazekas Sándor, Piroska Miklós.

Tudósításunk a 15-17. oldalon

Kitüntetett kollégáink

Március 15-e alkalmából a Magyar Ezüst Érdemkereszt Polgári Tagozata kitüntetést érdemelte ki Fehér Károly, igazgatóságunk nyugalmazott főgépésze, a víz világnapján pedig elismerést kapott Virágné Kőházi-Kiss Edit és dr. Kovács Sándor. **5. oldal**

A víz világnapját ünnepeltük

Hagyományainkhoz híven több eseménnyel is megünnepeltük a víz idei világnapját, amelynek mottója: Vízet mindenkinek! Közreműködtünk az egyik óvoda víz világnapi programján, az MHT-val közösen képzőművészeti pályázatot hirdettünk, amelyre mintegy 230 alkotás érkezett elsősorban óvodás és kisiskolás korú gyerekektől. A NEFAG Zrt.-vel közösen pedig ez évben is megszerveztük a „Társágunk, a Közép-Tisza” című vetélkedőt, amelyre 10 általános iskolai csapat jelentkezett a megye több településéről. **6-7. oldal**

Jégjelenségek statisztikai feldolgozása a Közép-Tiszán

A Tisza folyó jégjelenségeinek statisztikai feldolgozása és elemzése időszerű feladat a vízügyi ágazatban, hiszen gyakorlatilag csak akkor foglalkozunk a jéggel, amikor éppen van, egyébként sajnos kissé háttérbe szorul a hozzá kapcsolódó vizsgálatok sorozata. Mindezek mellett azért is időszerű a témával behatóbban foglalkozni, mivel a 2016/2017. évi tél ismét megmutatta, hogy a Kárpát-medencében bármikor előfordulhat olyan kedvezőtlen hidrometeorológiai helyzet, amelynek következtében komolyan számolni kell a folyami jég megjelenésével, következésképpen jeges árhullám kialakulásával is.

A folyami jég megjelenésének okai két fő csoportra oszthatók, az egyik az aktuális hidrometeorológiai helyzet, a másik pedig a vizsgált folyószakasz medermorfológiai tulajdonsága. A folyamszabályozási munkák, amelyek a medermorfológiát lényegesen befolyásolni tudják a vizsgálatunkba bevont folyószakaszon már a 19. század végén és a 20. század elején befejeződtek. Így gyakorlatilag kialakult a folyó mai arculata amely, hidrometeorológiai helyzettől függetlenül hatást gyakorol a jég kialakulására, beállására esetleg torlaszok képződésére (jégmegállásra hajlamos szakaszok).

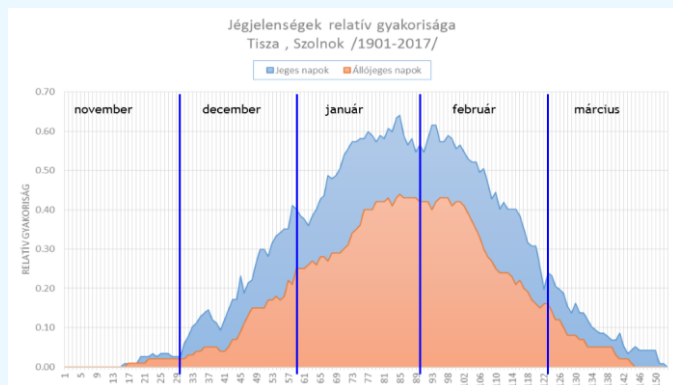
A másik, és egyben leglényegesebb tényező a vizsgált időszak hidrometeorológiai állapota. A globális felmelegedés negatív hatásainak ellenére a hidrometeorológiai tényezők kedvezőtlen együttállása okozhat komoly jegesedést a Tiszán és annak mellékfolyóin.

A folyami jégészlelés kapcsán végzett vizsgálatainkat 6 db olyan tiszai állomásra terjesztettük ki, amelyre rendelkezésre állt hosszú idejű jégmegfigyelési idősorok (Tiszadob, Tiszadorogma, Tiszafüred, Tiszabő, Szolnok, Tiszaug). A fent említett vízmérce állomások tekintetében 1901–2017 közötti időszakot vizsgáltuk. A jégviszonyok alakulásának vizsgálatához a jégjelenségekre vonatkozó észlelési anyagot használtuk fel, amely a Magyar Hidrológiai Adatbázist, a Vízrajzi Évkönyveket, illetve a

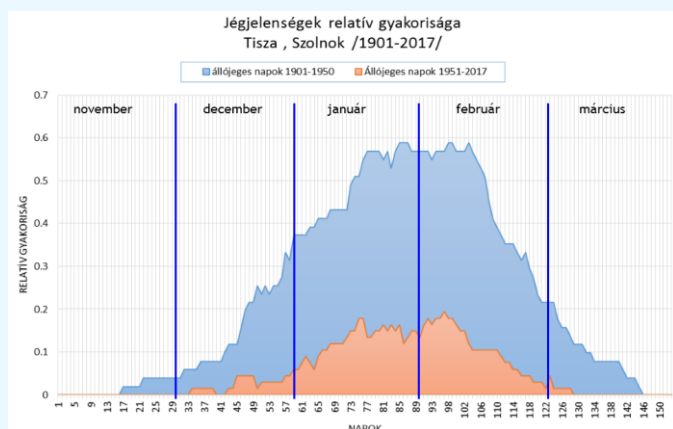
Vízrajzi Osztályon összegyűjtött (az igazgatóság működési területéhez kapcsolódó állomások esetében) jégmegfigyelési feljegyzéseire terjedt ki. Az összegyűjtött adatokat ezután állomásonként adatbázisba rendeztük, amely gyakorlatilag a feladat oroslánrészét képezte, több évtized adatát kellett olyan egységes struktúrába rendezni, amely lehetővé tette a további statisztikai feldolgozást.

Az így összeállított adatbázissal kapcsolatban azt kell feltételeznünk, hogy a teljes időszakra nézve nem tekinthető homogénnek (az adatok ellenőrzésére visszamenőleg nincs lehetőség), ezért az ebből kapott eredmények statisztikailag hordozhatnak hibát, ám gyakorlati oldalról számos olyan következtetést lehet levonni, amely a jégjelenségek megismerésében, a jeges árvizek elleni sikeres védekezésben segítségünkre lehet.

Az első jellemző, amelyet vizsgáltunk, az a jégjelenségek relatív gyakoriságának meghatározására irányult, amely megmutatja, hogy az adott jégjelenség (állójég, zajlójég stb.) milyen valószínűséggel várható az adott napon. Az egyszerűség kedvéért a vizsgálat során kapott eredményinket a Tisza szolnoki szelvényére vonatkoztatva mutatjuk be. Az alábbi ábrák vízszintes tengelyének adatai a következőképpen értelmezendők: november 1-vel kezdődően, mint a jégészlelés 1. napjától növekvően egészen a jégészlelés végéig terjed a skála. *(Folytatás a 3. oldalon)*

1. ábra: Jégjelenségek gyakorisága a szolnoki szelvényben 1901 és 2017 között

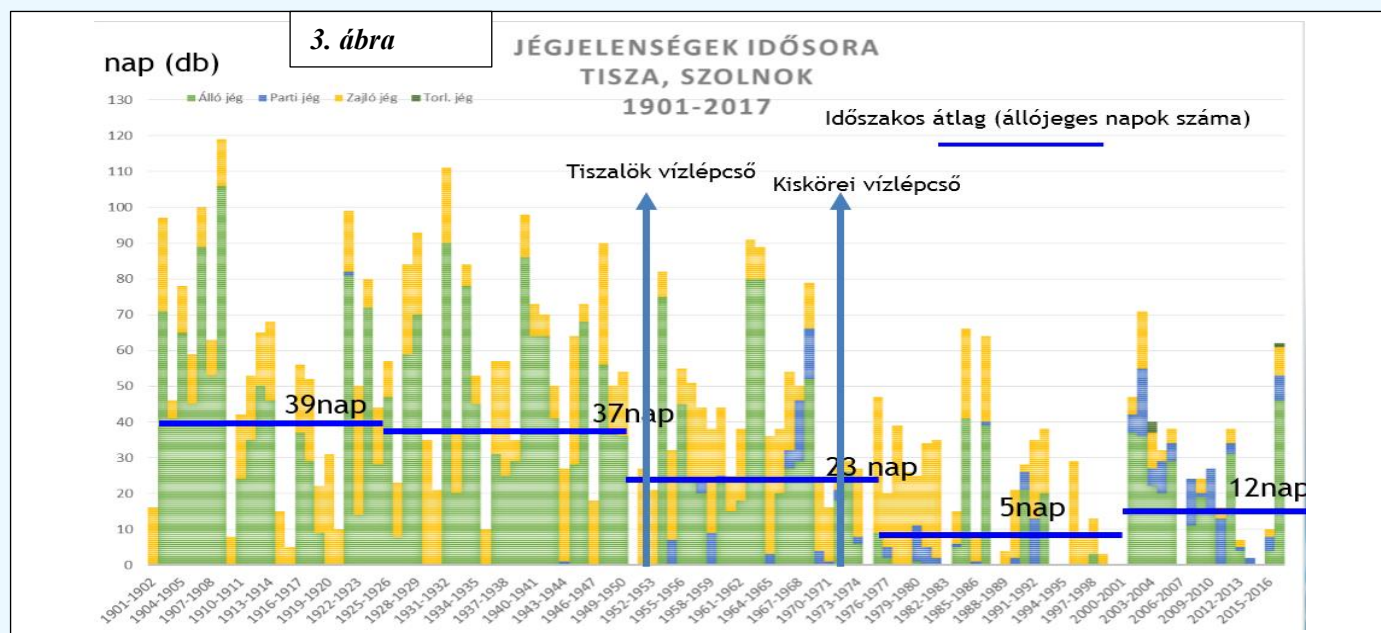
2. ábra: Állójegek napok gyakorisága a szolnoki szelvényben /1901-2017/

A fenti ábrákat vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a Tisza folyó szolnoki szelvényében amennyiben a teljes időszakot egyben kezeljük (1. ábra), kitűnik, hogy:

- a jégjelenségek relatív gyakorisága, amennyiben azt elemezzük, hogy volt-e jég a folyón a vizsgált szelvényben, a legnagyobb valószínűséggel január közepétől február közepéig terjedő időszakban lehet számítani, ekkor a valószínűsége nagyobb, mint 50%.
- ha már csak azt vizsgáljuk, hogy az adott naptári napon be volt –e állva a folyón a jég akkor némileg csökken a várható valószínűség (40-45% körüli), ám az időbeni jellege hasonló az jeges napok eloszlásához képest.

Abban az esetben, ha már csak az állójegek időszakokat vizsgáljuk, illetve az adatsort önkényesen a felénél elvágjuk (statisztikailag elegendően hosszú), és így elemezzük szignifikáns változást tapasztalunk, mégpedig:

- Az 1950-es évek előtti időszakban az állójegek napok relatív gyakorisága lényegesen magasabb értéket mutat, mint az ezt követő periódusban. Ami még szembevetünk, hogy az állójegek időszakok hossza időben lerövidül, tehát az jég a folyón később áll be és hamarabb szakad fel a vizsgált szakaszon, a relatív gyakorisága pedig 40%-kal csökkent. (Folytatás a 4. oldalon)

VÍZTUDOMÁNY

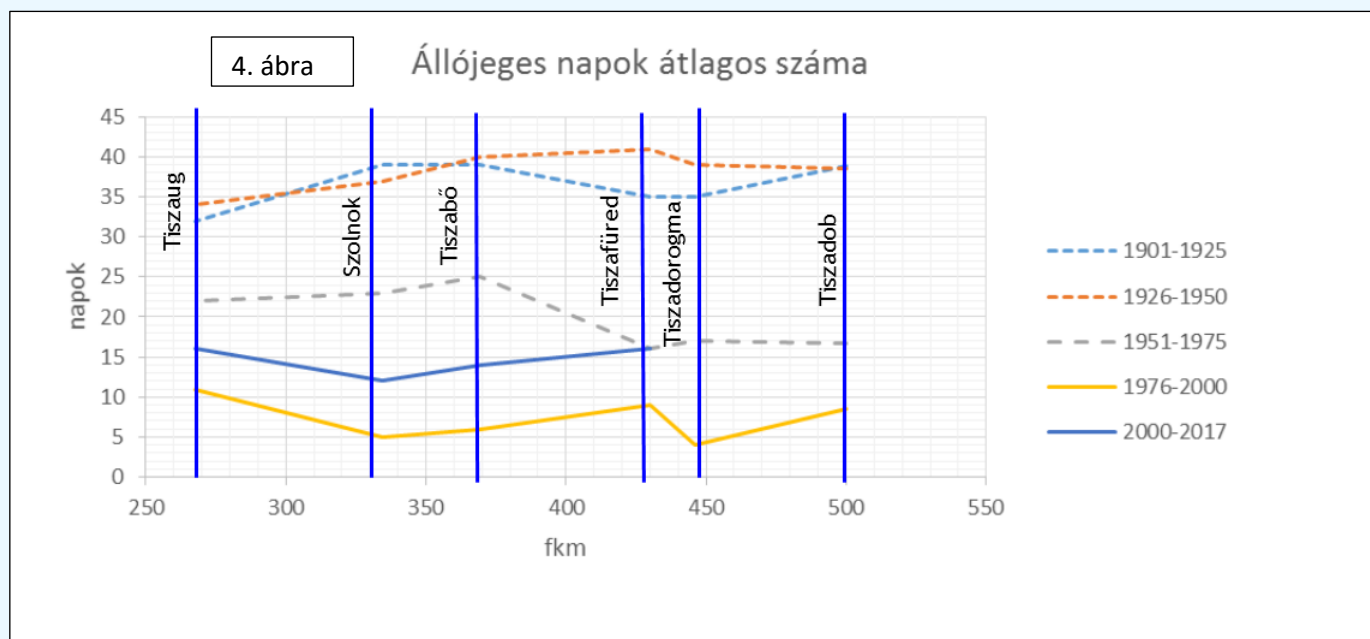
(Folytatás a 3. oldalról)

Az előbb említett markáns változást a megfigyelt jégjelenségek időbeni változásának vizsgálatával is könnyen bizonyíthatjuk (3. ábra) és a lehetséges okok is sejthetővé válnak. A Tisza folyó lépcsőzésével jelentős mértékben beavatkoztunk annak természetes víz- és jégjárásába ezért nagy valószínűséggel a Tiszalöki és Kiskörei vízlépcsők vízjárás módosító hatása áll a jelentékeny mértékű változás hátterében. A teljes időszakot tekintve, azt 25 éves periódusokra bontva a lépcsőzés előtt közel azonos napig volt állójég a szolnoki szelvényben, majd a vízlépcsők építésével fokozatosan lecsökkent az időszakos állójeges napok átlagos hossza. Természetesen a globális felmelegedés hatását sem szabad kizárni, ám az szinte bizonyos, hogy a vízlépcsők létesítése hatással van a folyók jégjárására még alvízi szakaszon is. Vizsgáltuk a fenti jelenséget hossz-szelvény mentén (4. ábra), a többi vizsgálatba bevont vízmérce állomásra is, annak érdekében, hogy kiderüljön miként változott a többi állomás esetében az állójeges napok átlagos darabszáma. Az ábráról jól látható, hogy a szolnoki szelvény

adataihoz hasonló tapasztalhatunk a többi állomás esetén is, az idő előrehaladtával fokozatosan csökkent az állójeges napok száma, ami tovább erősíti a tényt, hogy a vízlépcsők hatása jelentős a folyók életében.

Összefoglalás

Az előbbieken rövid leírást adtunk arról, hogy miként alakultak a jégjelenségek az általunk vizsgált közel 250 km-es Tisza szakaszon. Eredményeink rámutattak arra: a jég előfordulása a szakaszon lényegesen lecsökkent az utóbbi 50 éves időszakot tekintve továbbá az is egyértelmű, hogy a jegesedés fő mozgatórugója még mindig az aktuális hidrometeorológiai helyzet, hiszen bármikor előfordulhat olyan állapot, amely során extrém jegesedésre lehet számítani, ezáltal továbbra is fenn áll a veszélye a jeges árhullám kialakulásának. A feldolgozás során időigényes munka volt az adatbázisokat előállítani, ezért általánosan elmondható, hogy ágazati szinten átgondolandó volna a jég észlelésének, az adatok gyűjtésének, tárolásának és feldolgozásának (módszertani) fejlesztése. **Tóth Péter kiemelt műszaki referens**

Magyar Ezüst Érdemkereszt Fehér Károlynak

Pintér Sándor belügyminiszter előterjesztésére Áder János, a Magyar Köztársaság elnöke nemzeti ünnepünk, március 15-e alkalmából a Magyar Ezüst Érdemkereszt Polgári Tagozata kitüntetést adományozott Fehér Károlynak, az Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztálya kiemelt műszaki referensének, igazgatósági főgépésznek. Az elismerést a miniszter adta át.

Az idén januárban nyugdíjba vonult kollégánk a hazai árvízvédelem területén végzett lelkiismeretes szakmai munkája elismerésül vehette át a kitüntetést az 1848. március 15-i forradalom 171. évfordulója alkalmából a Belügyminisztériumban március 14-én rendezett központi ünnepségen.

Fehér Károly okleveles gépészmérnökként végzett Miskolcon, a Nehézipari Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karán. Igazgatóságunkon 1998-óta dolgozott főgépészként, ahol többek között a stabil szivattyútelepek gépészeti rekonstrukciós terveinek kidolgozásában, valamint a megvalósítás műszaki ellenőrzésében vett részt. Az ezredforduló nagy ár- és belvízi védekezéseit követő helyreállítási munkáknál műszaki ellenőrként több gépészeti jellegű beruházást irányított. Az igazgatóságon jelenleg is folyamatban lévő nyomócső bélelési technológia bevezetése nagymértékben köszönhető az újításokra is fogékony szakmai érdeklődésének. Az évek során több nagy volumenű épületgépészeti felújításban vett részt műszaki ellenőrként. Mezőgazdasági gépek területén szerzett tapasztalatait felhasználva alakította ki az igazgatóság jelenlegi, nagyszámú fenntartógép-parkját, a hozzájuk tartozó szabályzatok kidolgozásával együtt.

A nevéhez fűződik a fenntartó gépek védekezési tevékenységben történő, mobil szivattyús alkalmazás bevezetése is az igazgatóságon. Több műemlék jellegű szivattyútelep gépészeti felújításában vett részt szakmai vezetőként. Az MBSZ vezetőjeként rendkívüli szakmai elhivatottsággal irányította a hozzá beosztott műszaki gárdát. Az általa irányított csoport készítette elő - a VIZIG-ek között elsőként az országban - az energetikai audit bevezetését. Tavaly a RSD-ág vízminőségi problémáinak kezelésében vett részt a szivattyúzás műszaki irányításával, kimagasló szakmai teljesítménnyel. Szakmaszeretettel és lelkiismeretes munkájával mindig is példát mutatott fiatalabb kollégáinak.

Gratulálunk az elismeréshez!

Víz világnapi kitüntettek

Pintér Sándor belügyminiszter a víz világnapja alkalmából elismeréseket adományozott a vízügyi területen kiemelkedő teljesítményt nyújtó szakemberek részére. Kvassay Jenő Emlékérem kitüntetésben részesítette Virágné Kóházi-Kiss Editet, igazgatóságunk szakágazat-vezetőjét, továbbá Vásárhelyi Pál-díjat vehetett át Dr. Kovács Sándor, a Vízrajzi Osztály közelmúltban nyugdíjba vonult osztályvezetője. Miniszteri dicséretben részesült a KÖTIVIZIG állományából Katona Ferenc Péter, a Műszaki Biztonsági Szolgálat dolgozója. A díjakat Konrád Károly miniszterhelyettes, parlamenti államtitkár adta át a Belügyminisztériumban március 22-én megrendezett eseményen, ahol ünnepi beszédet mondott dr. Hoffmann Imre helyettes államtitkár.

Gratulálunk kitüntetett kollégáinknak!

Vízi manó és társai az óvodában

A vízrajzosok most az egyszer nem voltak rajta a szeren, nem jeleztek előre árhullámot Szandaszőlősrre. Pedig harmadfokú készséget rendeltek el az Eszterlánc óvodában március 18-án. Az ok: víz világnapi programmal várták ezen a napon az apróságokat. A pedagógusok - igazgatóságunk közreműködésével - lényegében a felelős és fenntartható vízgazdálkodás „magját” vetették el a kis fejekben.

A Szolnok Városi Óvodák Eszterlánc Tagintézményében szinte minden hétköznapi víz világnapot tartanak, hiszen a vízzel összefüggő tevékenységek szinte minden pedagógiai projektben tetten érhetők. Az oviban a természet tisztelőre és környezettudatosságra való nevelés, ezen belül a vízhez kapcsolódó ismeretanyag élményszerű és játékos átadása kiemelten fontos - hangsúlyozza Kovács Annamária vezető óvónő. Ez persze nem meglepő, szandai gyerekekről lévén szó, ebben a településrészben a belvárosinál vélhetően nagyobb az egy főre jutó vízfelhasználás, miután a kertés övezetben nőnek fel, ahol teljesen természetes például az öntözés. Az intézményben dolgozó, 102 apróságot nevelő szakemberek, az idejárom kicsik és szüleik szemmel láthatóan nagy gondot fordítottak az előkészületekre, mindenütt víz világnapi díszletek fogadtak, köztük a gyerekek és szülők alkotásai. A víz világnapi programot úgy szervezték meg a négycsoportos óvoda pedagógusai, hogy különböző tevékenységeket kínáltak a gyerekeknek. Az első helyiségben tulajdonképpen a hidrológia és hidraulika szigorlat zajlott, nyilván a korosztályuknak megfelelő eszközökkel és tartalommal, ahol a kicsik látványos kísérletekkel, játékosan ismerhették meg a víz fontosabb fizikai és kémiai tulajdonságait, így például azt, hogy oldószer a víz, mi zajlik az örvényben, s a víz mozgási energiája mire képes. Nyilván vízlépcsőt még nem fognak rajzolni már holnap, de élményszerűen sokat tanultak ezen a délelőttön a vízről a csöppségek. A további termekben vizes ügyességi játékok várták a gyerekeket, valamint a játékos tapasztalatszerzés jegyében a víz sűrűségével kapcsolatos feladatokban próbálhatták ki magukat, illetve új ismeretekkel gazdagodhattak.

(Folytatás a 7. oldalon)

Az örvényt jobb így megismerni: kísérlet festékkel

Vízkeimiai szeminárium a legkisebbeknek

A víz világnapi bábelőadás figyelő közönsége

(Folytatás a 6. oldalról)

Miután minden ovis teljesítette az egyes állomásokon az aktuális feladatokat, a legnagyobb csoportszobában gyűltek össze a délelőtti fénypontjára, a bábelőadásra. Csakhamar meg is érkezett a vízi manó és bekonferálta az előadást, amit pissenéstelenül vártak az addig magas hangerővel kommunikáló lurkók. A három óvónő által írt és eljátszott, a vízvédlelemről és víztakarékosság fontosságáról szóló tanmese teljesen elvarázsolta a kicsiket, erről arckifejezésük, őszinte döbbenetük, majd önfeledt kacajuk tanúskodott.

Az Eszterlánc óvodába járó kisgyerekeknek a víz világnapi program részeként ajándékkal kedveskedett a igazgatóságunk és a VCSM Koncessziós Zrt. *Laczi Zoltán*

Térségünk, a Közép-Tisza

A NEFAG Zrt. erdei iskolájában március 21-én rendeztük meg az MHT társvállalatokkal közösen a „Térségünk, a Közép-Tisza” című vetélkedőre, amelyre idén 9 – egyenként háromfős - általános iskolai csapat jelentkezett a megye több településéről.

A hagyományosan 6 állomásból álló vetélkedőn különböző területeken mérhették össze tudásukat a diákok, így a felszín alatti víz, az öntözés, az erdő élővilága tematikában, de lehetőség volt homokzsákból védvonal építésére (képünkön), továbbá előadásra a felszíni vízből előállítandó ivóvízzel kapcsolatban.

A vetélkedőt a szolnoki Szent-György Albert Általános Iskola Szellők elnevezésű csapata nyerte meg.

Rajzpályázat díjátadó, vetélkedő, faültetés

Az MHT égisze alatt idén is meghirdettük rajzpályázatunkat „Vizet mindenkinek!” címmel, amelyre 230 rajz érkezett. A felhívásunk a megyéből több iskola és óvoda gyermekeit is alkotásra buzdította. A beküldött rajzok közül 32 alkotást választott ki a zsűri díjazásra, emellett idén két csoport is díjban részesült. A díjátadót március 22-én rendeztük a szolnoki Aba-Novák Agóra Kulturális Központban.

Az egyik díjazott: Fábíán Luca alkotásával

Hagyományosan a Kiskörei Szakaszmérnöksége adott otthont március 21-én a 11. Heves megyei természetismereti vetélkedő döntőjének, ahová 8 iskola, egyenként 3 fős csapata jutott be. A finálét Fejes Lőrinc szakaszmérnök nyitotta meg, hangsúlyozva a természet ismeretének, szeretetének és védelmének fontosságát. Az első helyen az egri Hunyadi Mátyás Általános Iskola Zöld ölyv csapata végzett. A KÖTIVIZIG különdíját (Tisza-tavi csónaktúra) a Hatvani Kodály Zoltán Értékközvetítő és Képességfejlesztő Általános Iskola Kormorán elnevezésű csapata érdemelte ki.

Mintegy száz kőris, vadvadkörte, mocsári ciprus és szomorúfűz facsemetét ültettek el március 22-én, a víz világnapján Szolnokon, a Zagyva belterületi, Sebestyén körúti híd és a közmű híd közötti szakaszán a jobb parton, valamint a Zagyva torkolatában az Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály dolgozói. *L. Z.*

Húsz éve történt: rendkívüli ár- és belvízvédekezés a Közép-Tiszán

Immár 20 éve annak, hogy nemzeti ünnepünkön Orbán Viktor kormányfő a Tisza Tiszafüred-Csongrád közötti szakaszán rendkívüli árvízvédelmi készültséget rendelt el. Ugyanakkor rendkívüli belvízvédelmi készültség elrendelésére is szükségessé vált.

Két évtizeddel ezelőtt, kora tavasszal először a belvíz tette próbára a Közép-Tisza vidékén élőket. A Hortobágy-Berettyó térségében a belvízi helyzet súlyosbodása miatt rendkívüli készültséget rendelt el a kormányfő, ami Jász-Nagykun-Szolnok megye egyharmadát - 2040 négyzetkilométert - ezen belül nyolc települést érintett. (Rendkívüli belvízvédelmi készültség elrendelésére megyénkben korábban még sosem volt példa.)

A belvízvédekezéssel párhuzamosan a folyókon áradás indult el. A Hármas-Körös áradása odavezetett, hogy március 9-én a Hortobágy-Berettyó körösi torkolatánál lévő árvízkaput le kellett zárni, aminek következtében a belvizek Hortobágy-Berettyóba történő szivattyús beemelését meg kellett szüntetni. Ekkor már a folyó vízszintje mintegy 40 cm-rel a korábbi legnagyobb árvízszint felett volt. A folyó Ágotai hídjánál (Karcag közelében) a debreceni vízügyi igazgatóság befejezte a meder elzárását, ezzel lehetővé vált a vízgyűjtő felső részeiről érkező vizek kivezetése a nagyvívnyi szükség tározóba.

Az elöntések legnagyobb területe igazgatóságunk működési területén egy Balatonnyi, 62.600 hektár vízfelületet jelentett, aminek fele a Hortobágy-Berettyó mentén volt. A belvizek átemelésében az igazgatóság összes szivattyútelepe, illetve több hordozható szivattyú is részt vett, összkapacitásuk meghaladta a Tisza kisvízi vízhozamát. Március elején naponta több, mint 6 millió köbmétertől mentesítettük a földeket, az összes átemelt vízmennyiség pedig mára meghaladta a 155 millió köbmétert.

A Tisza vásárosnaményi tetőzését követően szintén március 9-re váltak ismertté azok az első előrejelzések, amelyek azt valószínűsítették, hogy a Tisza vízállása március végén meg fogja haladni az eddigi legnagyobb vízszintet. Ennek ismeretében a vízügyi igazgatóság több megelőző intézkedést hozott, intézkedési terveit az előrejelzett vízszint ismeretében dolgozta ki. (Ekkor került sor például a Szolnok környéki

nyárigátok engedélyezett szintre történő visszabontására. Ennek révén a hullámterek is bekapcsolódhattak az árvíz levezetésébe.

Március 10-én már az igazgatóság összes védvonalán, 630 km-en tartottunk árvízvédelmi készültséget. Pár nap múlva a Hármas-Körös apadása révén meg lehetett nyitni a Hortobágy-Berettyó árvízkapuját, és így a belvízi helyzet javulása megkezdődhetett. Amikor március 15-én a rendkívüli árvízvédelmi készültség elrendelésére sor került - a tetőzés értékét már mintegy 60-70 cm-rel becsültük az addigi maximum (707 cm) felett -, s már teljes erővel folyt a szükséges ideiglenes védművek kiépítése az érintett magasparti településeken, ahol pár nap alatt közel 20 km-en kellett ideiglenes töltéseket építeni 0,5-1,5 m magasságban. Ezeket a nyúlgátakat szinte teljes hosszban hullámverés elleni védelemmel is el kellett látni. Ekkorra már az árvízvédekezésen szolgálatot teljesítők száma meghaladta a 2500 főt, akik között a lakosságon kívül ott voltak a dunántúli vízügyi igazgatóságok szakemberei is. A szükséges beavatkozások nagysága azonban március 16-tól a honvédség segítségének igénybe vételét is szükségessé tette. *(Folytatás a 9. oldalon)*

Homokzsákfal szakaszmérnökség épülete mellett a Tisza ligetben

(Folytatás a 8. oldalról)

A védekezést során példaértékű összefogás kísérte, folyamatosan érkeztek a felajánlások, így a szükséges erőforrások biztosítása nem jelentett gondot. A védekezésben dolgozó több mint 4 ezer ember és több száz gép naponta több tízezer homokzsákot - a csúcsban 150 ezernél is többet, összesen majd egymilliót -, több ezer köbméter homokot, és több ezer négyzetméter terfölt épített be. A tetőzés előtt több nappal sikerült így az előre tervezhető beavatkozásokat elvégezni, ezért a tetőzés alatt és az azután következő rendkívül lassú apadás során a nem tervezhető, azonnali beavatkozásokra elegendő erőforrás állt rendelkezésre. A Tisza Szolnokon éppen a víz világnapján, március 22-én tetőzött az 1970. évi vízállás felett 65 centivel, 974 cm-rel nyugdijazta az addigi LNV-t.

A tetőzés után a folyó teljes szakaszán nagyon lassú apadás indult meg. Az árvízi jelenségek - mint szivárgó- és fakadóvízek, csurgások, buzgárok, átázás okozta felpuhulás - végigkísérték az árvizet áradó és apadó ágban egyaránt. Összesen 402 csurgást, és 73 buzgárt kellett bevédeni a védekezés során. A töltések mentén 312 647 hektárt borított víz. Sok helyen a fakadóvízzel borított területek nagysága jóval nagyobb volt, mint a belvíz által borított terület.

Legnagyobb tetőző vízállások a Tiszán Szolnoknál:

év	cm
2000	1041
2006	1013
1999	974
1970	909

Összeállította: Laczi Zoltán

Jégátvezetés Kiskörén

Két esztendeje vonult le az elmúlt közel négy évtized legnagyobb jeges árvize a Közép-Tiszán. Február 16-án az uszadékkal kevert jeges áradatot célirányos vízkormányzási beavatkozásokkal, tankönyvbe illő precizitással vezették át a Kiskörei vízlépcsőn a szakemberek.

A Felső-Tiszáról érkezett jégzajlás 2018. február 14-én érte el az igazgatóság működési területét, lényegében a Tisza-tavat. A 33-as út tiszafüredi hídjá felett jégtorlasz alakult ki, amely csak éjszaka indult meg. Haladása azonban nem tartott sokáig, egy órával később ugyanez a jégtömeg, felszakítva és maga előtt tolva a folyó álló jegét Tiszaörvény térségében torlódott fel és megállt. Ezt követően hol megállt, hol megindult a jégfolyam, majd szerda délelőtt a Tisza-tó legkeskenyebb részén, a tiszaderzsi szűkületben feltorlódott és ismét megállt. Az éjszaka folyamán sikerült stabil helyzetben tartani oly módon, hogy Kiskörén megkezdődött a duzzasztást, így a felvízszint emelésével ellenerőt fejtettünk ki. A célirányos vízkormányzással három eredményt értünk el, több mint 20 órán keresztül helyben maradt a torlasz, jelentős része kifordult a Tisza-tó medencéjébe (így került az elszabadult tiszacsegei komp is az övzátonyra), s nem utolsósorban felszakadt és széthúzódott. Az ily módon mintegy felére csökkentett méretű jégtömeg február 16-án reggel indult el és viszonylag gyorsan el is ért Kiskörére. Ekkor kiegyenlítettük a vízszintet, két jégtörő hajónk is munkába állt a jéggel teljesen berakódott két nyílás kitisztítása végett, s a vízlépcső felemelt szegmenstáblái alatt átvezettük az elmúlt majd négy évtized legnagyobb jeges árvizét, ami elképesztő mennyiségű hordalékot, uszadékot sodort magával, a horgászkunyhótól a kisebb-nagyobb vízi járművekig, az úszóművektől a stégekig, a fáktól a kommunális hulladékig. A jégzajlás Kisköre alatt is egyes szakaszokon lelassult, megállt, összetorlódott, majd újra lendületbe jött. Útközben a rengeteg uszadékot szállító jeges ár egyre jobban keveredett a folyó álló jegével és még aznap, az esti órákban érkezett Szolnokra.

A 2018/2019-es jeges időszak nem tartogatott ilyen eseményeket számunkra. 2018. december 15. - 2019. február 15. között melegentartási készenlétet tartottunk fent az OVF utasítása alapján. Tekintettel a kedvező időjárási körülményekre, szinte álló jég sem, vagy csak igen kis helyen és rövid időszakra alakult ki. A tározó medencéiben jégtúrákat sem lehetett tartani, hiszen ott sem képződött olyan vastagságú jégtakaró, amelyen biztonságosan sétálhattunk volna.

Kéri Brigitta – Laczi Zoltán

Kiállítás Szolnok és a Tisza közös múltjáról

Korabeli dokumentumok, archív képek és rajzok, továbbá különféle makettek repítették vissza az időben a látogatót a Tiszaparti emlékek - Szolnok és a Tisza közös múltja című, a szolnoki Aba-Novák Agóra Kulturális Központ és igazgatóságunk közös kiállításán, melyet Lovas Attila igazgató március elsején nyitott meg az intézmény Tabák Lajos galériájában.

A mintegy félszáz érdeklődőt vonzó megnyitó eseményen többek között megjelent Dr. Katona Károly, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal főigazgatója, Szabó István, Szolnok alpolgármestere, Csöngé Attila, a JNSZ Megyei Levéltár igazgatója, Kozák Mónika tü. alezredes, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Védelmi Bizottság titkára, Nagy István, a KÖTIVIZIG nyugalmazott igazgatója és Horváth Béla, a Tisza-tó Zöld Nagykövete, a KÖTIVIZIG nyugalmazott főmérnöke.

Molnár Lajos Milán, az Aba-Novák Agóra Kulturális Központ ügyvezető igazgatója köszöntőjében kiemelte, hogy a tavalyi „Áldás és átok a víz” című kiállítást követően rövid időn belül immár a második, vizes tematikájú tárlatot rendezhetik meg Szolnokon.

Lovas Attila megnyitó beszédében (képünkön) kitért arra, hogy Szolnok és a Tisza örök egymásra utaltságban él. Az 1075-ben készült garamszentbenedeki apátság alapítólevelében is Szolnok és a Tisza neve többször együtt szerepel. Ez a kiállítás erre a közel ezer éves különleges kapcsolatra tekint vissza, ezért időutazásban vehet részt mindaz, aki megtekinti a tárlatot. Az igazgató szólt arról is, hogy Szolnok a múltban köztudottan az erdélyi só nyugati irányú szállításának egyik gazdasági központja volt. Ennek, a volumenében jelentős sókereskedelemnek volt köszönhető a szükséges infrastruktúra kiépítése, így a kikötő, a Tisza-híd, az ártéri út, és azokon a hidak létesítése.

A Duna-Tisza-csatorna megépítésének gondolata is Szolnokról indult. A Tiszántúl első jelentős ármentesítő munkája a Mirhó-gát megépítése volt, amit egy évszázadra követett a veritékes honfoglalásként ismert időszak. Az ennek keretében elvégzett munkálatok kivitelezésének egyik központja - a folyam-mérnöki hivatal révén - szintén Szolnok volt. A Tisza szabályozásának kiegészítő munkái során jött létre a Milléri zsilip és a szivattyútelep, amely méltó emléket állít a korabeli, világhírű magyar gépgyártásnak.

A kiállításon bepillantást nyerhettünk az ártéri gazdálkodásba, képet kaphattunk a Szolnok környéki, a víz erejét hasznosító vízi és hajómalmok felépítéséről, a révek, átkelők elhelyezkedéséről, továbbá a Nemzeti Vízstratégia névadójáról, Kvassay Jenőről.

Lovas Attila végül köszönetet mondott egyik kollégájának, Kovács Ferencnek a kiállítás anyagának összeállítása érdekében végzett munkájáért, valamint az Aba-Novák Agóra Kulturális Központ munkatársainak, akik lehetővé tették, hogy történelmünknek ez a kis helyi szelete eljusson a nagyközönséghez, ezzel is erősítve a szolnokiak kötődését városukhoz.

A kiállítást március 17-ig, hétfőtől péntekig 10 és 18 óra között tekinthették meg az érdeklődők az ANKK Tabák Lajos galériájában. **Laczi Zoltán**

Megemlékezés a tiszai ciánszennyezésre

A vízügyesek szakértelmének is köszönhető, hogy a 19 évvel ezelőtti ciánszennyezés nem idézett elő még nagyobb pusztítást az élő környezetben. Erről is említést tettek február 1-én a Tisza élővilága emléknapijának szolnoki rendezvényén felszólalók.

Az eseményen elsőként Lovas Attila igazgató elevenítette fel a történeteket és ismertette azokat az akkor alkalmazott vízügyi beavatkozásokat, amelyeknek köszönhetően a hullámterek, a biológiai sokszínűséggel rendelkező holtágak és a Tisza-tó öblözeteinek páratlanul gazdag élővilága gyakorlatilag nem károsodott. Így a szennyezéstől érintetlen maradt 13, együttesen 112 km hosszúságú holtág, és a Tisza-tó vízfelületének 93 százaléka, 96,7 négyzetkilométer. Arról is szólt, hogy azokban a napokban a fuldokló halak ezreinek, tízezreinek utolsó kényszerű úszócsapkodása, kétségbeesett légvétele fizikailag érezhetően, hallhatóan jelent meg Tisza mentén. - Nem lehet szavakkal leírni és elfelejteni azt a látványt, amikor éjszaka, egy lámpa fényénél pusztuló halak ezrei próbálnak görcsösen levegőhöz jutni úgy, hogy erre esélyük sincs.

- Mi, vízügyi szakemberek igyekszünk mindenre felkészülni. Azt viszont csak remélni tudjuk, hogy nem ismétlődik meg mindez, és az azóta felcseperedett generációknak soha nem kell szembesülniük hasonló ökológiai katasztrófával – fogalmazott befejezésül. Ezt követően Molnár Iván szolnoki önkormányzati képviselő, Mosolygó Dénes lelkész és Lőrinc Csongor, a Zentai Községi Tanács tagjai mondtak beszédet. A megemlékezés hagyományos zárásaként a résztvevők megkoszorúzták a szőke folyót.

Laczi Zoltán

Lovas Attila beszédet mond

Kérdőíves interjú a Tisza-tavi biciklisekkel

A Kiskörei Szakaszmérnökség 2018-ban összesen 56 959 kerékpárost számlált a vízlépcső üzemi hídján, ami új éves rekord. Pár perc erejéig megszólítottuk az itt áthaladókat. A kérdőívünket önkéntesen kitöltők válaszaiból például kiderült, hogy a legnagyobb arányban a fővárosból érkeztek, a biciklisek 60 százaléka a 30-50 éves korosztályt képviseli, többségük tisztának tartja a környezetet, a tó körüli nevezetes létesítmények közül pedig a legnépszerűbb a hallépcső és a vízlépcső.

A szakaszmérnökség 2008-tól kíséri figyelemmel a duzzasztóművön áthaladó kerékpáros forgalmat. A biciklisek száma folyamatosan emelkedik: 2016-ban meghaladta a 20 ezres, 2017-ben a 30 ezres, tavaly szeptemberben pedig átlépte az 50 ezer fős határt is, ami az év egészét tekintve új éves rekordot (56 959 fő) eredményezett. Megállapítható az is, hogy a kerékpáros sorompók 2016. augusztusi zárásával a töltéskoronán csökkentek a gépjárművezetők és a biciklisek közötti súrlódások. 2017-ben a Tisza-tó nyári vízszintjének beállításától az őszi leürítés kezdetéig (áprilistól novemberig) tartó sorompózár még kedvezőbb hatást gyakorolt a kerékpáros forgalomra. A tavalyi évre pedig majdnem a duplájára emelkedett az előző évhez képest a térséget túrázási céllal felkereső bringások száma. Idén januárban 114, februárban 242, március 20-ig pedig 601 biciklist számláltak az üzemi hídon.

L. Z. - T. G.

Hidrometeorológiai értékelés

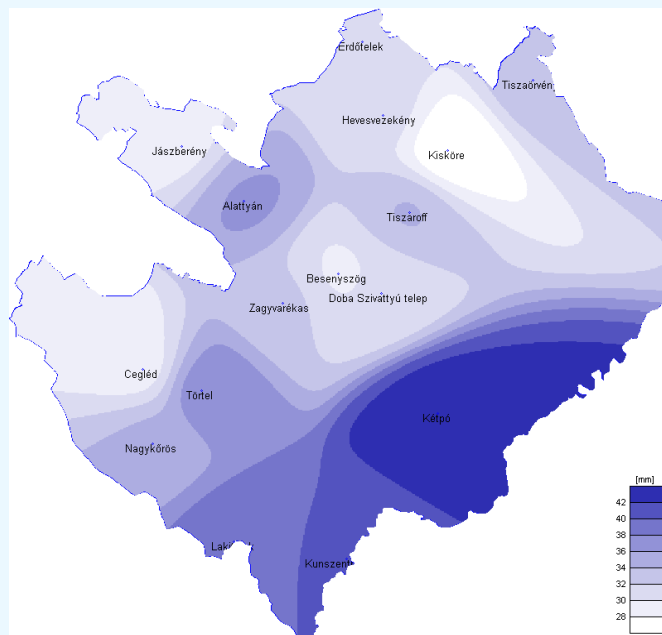
Igazgatóságunk működési területére 2018-ban átlagosan 522,7 milliméter csapadék hullott, ami csak kissé haladja meg a sokéves átlagot (513,4 mm). Tavaly a szokásosnál jóval csapadékosabb volt a február, a március és a november, a többi hónap folyamán azonban a sokéves havi átlagnál kevesebb hullott. Különösen aszályos volt az április és a szeptember. Szolnokon az évi középhőmérséklet 12,5 fokot tett ki, ami 2 fokkal magasabb a sokévi átlagnál. Ezzel az eredménnyel 2018 a második legmelegebb év volt az 1946 óta tartó mérések sorában. 2019 csapadékszegény időszakkal indult.

Januárban igazgatóságunk területére átlagosan 29,9 mm csapadék esett, ami a sokéves havi átlagot (29,2 mm) csupán 2 %-kal haladta meg. A 11 kiemelt mérőállomás adatai alapján a legtöbb csapadékot Karcagon mérték, 41,0 mm-t, a sokéves, január havi átlagcsapadék (Karcagi állomás 33,2 mm) 123 %-a. A legkevesebb Szolnokon hullott, 13,8 mm, a szolnoki mérőállomás sokéves, január havi átlagcsapadékának (27,6 mm) csupán a fele.

A február hónapot rendkívül száraz időjárás jellemezte, átlagosan 7,2 mm eső hullott, mely a sokéves, februári havi átlagnak (28,9 mm) csupán negyede. Az észlelés kezdetétől 1963-tól elemezve ennél csapadékszegényebb február 6 évben fordult elő. Igazgatóságunk területén a legtöbb csapadék Kunszentmárton térségében esett, 10,3 mm, ami a kunszentmártoni sokéves, február havi átlag 27 %-nak felel meg. A legkevesebb csapadékot Jászkiséren észlelték, 5,2 mm-t, a sokéves jászkiséri február havi átlagcsapadéknak csupán 16 %-a.

Márciusban is folytatódott ez a trend, 18-ig mindössze 5,2 mm-t mértünk területi átlagban.

A 11 kiemelt mérőállomás adatai alapján február végéig a legtöbb csapadék Karcag térségében esett 48,7 mm. A legkevesebbet Jászberényben észlelték, 22,6 mm-t.

Csapadékeloszlás az OMSZ - KÖTIVIZIG adatai alapján január 1-től február 28-ig

Vízgyűjtők

Januárban a Tisza vízgyűjtőjére leesett csapadék mennyisége a Sajó-Hernád és a Zagyva-Tarna vízgyűjtőjén nem érte el a sokéves területi átlag értékét. A Felső-Tiszán, a Szamos-Krasznán, a Bodrogon, a Körösökön és a Maroson sokéves területi átlagnál 32-63 %-kal több csapadék esett. A legtöbb - 94,4 mm - a Felső-Tisza vízgyűjtőjére hullott, mely a sokéves átlag 142 %-a. A Bodrog vízgyűjtőjére 61,6 mm (sokéves átlag 132 %-a), a Szamos-Kraszna vízgyűjtőjére 59,4 mm (sokéves átlag 163 %-a), a Körösök vízgyűjtőjére 51,0 mm (sokéves átlag 142 %-a), és a Maros vízgyűjtőjére 40,8 mm (sokéves átlag 155 %-a) csapadék esett. A Zagyva-Tarna (23,5 mm) és a Sajó-Hernád (17,1 mm) vízgyűjtőjére lehullott csapadék a sokéves átlag alatt maradt 25, illetve 38 %-kal.

Februárban a Tisza részvízgyűjtőire leesett csapadék mennyiségek sehol nem érték el a sokéves február havi átlagot.

A legtöbb csapadék a Maros vízgyűjtőjén esett, 23,3 mm (a sokéves februári átlag 25,8 mm), mely a sokéves átlag 90 %-a. A Sajó-Hernád vízgyűjtőjére 18,9 mm (sokéves átlag 63 %-a), a Szamos-Kraszna vízgyűjtőjére 17,8 mm (sokéves átlag 54 %-a), a Felső-Tisza vízgyűjtőjére 15,9 mm (sokéves átlag 25 %-a), és a Bodrog vízgyűjtőjére 13,4 mm (sokéves átlag 29 %-a) csapadék esett. A Körösök vízgyűjtőjére 11,8 mm (sokéves átlag 33 %-a), míg a legkevesebb csapadék a Zagyva-Tarna vízgyűjtőjére hullott, csupán 6,9 mm (sokéves átlag 20 %-a).

Hőmérséklet

Január első két napján a napi átlaghőmérséklet pozitív volt, utána 10 napig negatív, a hónap közepén (7 napig) pozitív, ezután lehűlés érkezett, s a napi átlag ismét negatívba váltott át. A januári átlaghőmérséklet $-0,7\text{ }^{\circ}\text{C}$ volt, a sokéves januári átlaghőmérséklet $-1,4\text{ }^{\circ}\text{C}$, ezt nem közelítettük meg. A januári maximum hőmérséklet $11,9\text{ }^{\circ}\text{C}$ (január 17.), a sokéves januári maximális hőmérséklet ($16,9\text{ }^{\circ}\text{C}$) alatt maradtunk kerekén $5\text{ }^{\circ}\text{C}$ -kal. A januári minimum hőmérséklet $-12,8\text{ }^{\circ}\text{C}$ (január 7.), a sokéveshez viszonyítva ez $12\text{ }^{\circ}\text{C}$ -kal magasabb, a januári sokéves minimum hőmérséklet $-24,8\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Februárban a napi átlaghőmérséklet három nap nem érte el a 0 fokot, a többi nap fölötté alakult az átlagérték. A napi minimum érték 7 nap volt pozitív tartományban ($0\text{ }^{\circ}\text{C}$ felett). A maximális hőmérsékletet február 28-án észlelték, $20,2^{\circ}\text{C}$ -ot, az észlelés kezdete, 1963 óta vizsgálva a februári maximális hőmérsékletet, a 2019. évi $0,1^{\circ}\text{C}$ -kal közelítette meg, a maximumot 2008. február 26-án mérték $20,3\text{ }^{\circ}\text{C}$ -kal. A minimum $-7,1^{\circ}\text{C}$ (február 24-én) volt, a február havi átlag hőmérséklet $4,0\text{ }^{\circ}\text{C}$ volt.

Folyóink vízjárása

Az év első két hónapjában egyetlen folyónkon sem alakult ki fokozati szintet megközelítő árhullám, illetve a legkisebb vízállást sem közelítettük meg.

Tisza

Januárban Kisköre-alsónál a maximális vízállás -64 cm - január 30-án volt, a legkisebb vízállás (-280 cm), január 11-én volt. Szolnokon a maximális vízállás -38 cm , január 31-én, a legkisebb vízállás, -233 cm január 11-én volt. Az januári átlagos vízállás Kisköre-alsónál -160 cm , mely a sokéves átlag vízállás (130 cm) alatt van 130 cm -rel, Szolnokon pedig -131 cm volt, ez a sokéves szolnoki átlag vízállás alatt volt közel 280 cm -rel (150 cm). Kiskörén a maximális vízhozam $298\text{ m}^3/\text{s}$, Szolnokon $297\text{ m}^3/\text{s}$ volt. Az átlagos vízhozam Kisköre-alsónál $196\text{ m}^3/\text{s}$, Szolnokon pedig $206\text{ m}^3/\text{s}$, volt.

Február elején a felmelegedéssel érkezett csapadéknak köszönhetően a Tisza vízgyűjtőin vízszintemelkedések indultak el, de a Közép-Tisznán fokozati szintet nem közelítettük meg. A hónap második felében azonban a száraz időjárás miatt a folyók vízállásai apadó tendenciát mutattak. Kisköre-alsónál a maximális vízállás 357 cm február 9-én volt (I. fok 600 cm), a legkisebb vízállás -70 cm , február 1-én volt. Szolnokon a maximális vízállás 374 cm , február 9-én (I. fok 650 cm), a legkisebb vízállás -39 cm , február 1-én volt. Februárban eddig az átlagos vízállás 155 cm volt Kiskörén, a sokéves átlag vízállás (130 cm) felett volt 15 cm -rel. Szolnoknál az átlag vízállás februárban 185 cm , a sokéves szolnoki átlag vízállást (150 cm) meghaladta 35 cm -rel. Kiskörén a maximális vízhozam $862\text{ m}^3/\text{s}$, Szolnokon $858\text{ m}^3/\text{s}$ volt. Az átlagos vízhozam Kiskörén $488\text{ m}^3/\text{s}$, Szolnoknál pedig $513\text{ m}^3/\text{s}$ volt. Kiskörén a minimális vízhozam $281\text{ m}^3/\text{s}$, Szolnokon $292\text{ m}^3/\text{s}$ volt.

Zagyva

Januárban a Zagyván több kisebb vízszintingadozást észleltünk, de a januári maximális vízállás is a sokéves jásztelki vízállás alatt maradt. A folyón Jászteleknél az átlagos vízállás 133 cm volt. (Folytatás a 14. oldalon)

(Folytatás a 13. oldalról)

Ez a sokéveshez viszonyítva alatta van 13 cm-rel, az átlagos vízhozam 3,10 m³/s volt.

A **február** eleji felmelegedésnek köszönhetően kisebb vízszintemelkedés volt tapasztalható a folyón, de fokozati szintet nem értük el (I fok 350 cm). A jászteleki szelvényben az átlagos vízállás 136 cm (sokéves átlag vízállás 146 cm) a sokéveshez hasonlítva alatta van 10 cm-rel, az átlagos vízhozam 3,31 m³/s volt. A minimum vízállás 125 cm, a maximum vízállás 162 cm.

Hármas-Körös

Januárban a Körösök vízgyűjtőjére 2 nap kivételével minden nap esett 0,1-7,2 mm területi átlag csapadék. A Körösök vízrendszerében apadó tendencia volt megfigyelhető. Az átlagos vízállás Szarvasnál 341 cm volt, a sokéves szarvasi átlagvízállás (429 cm) alatt volt 88 cm-rel. A maximális vízállás 426 cm, a minimális vízállás 269 cm volt.

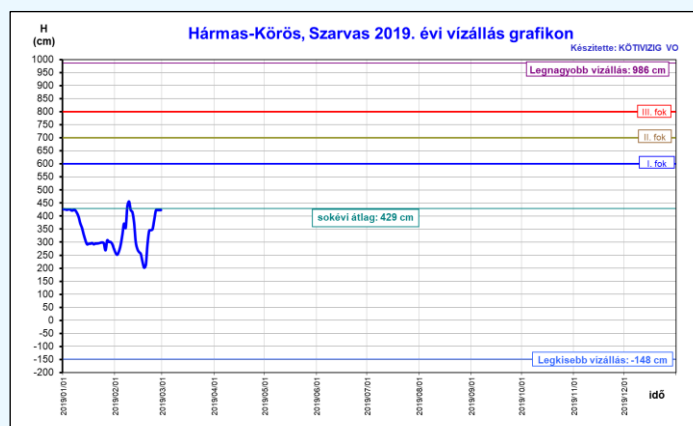
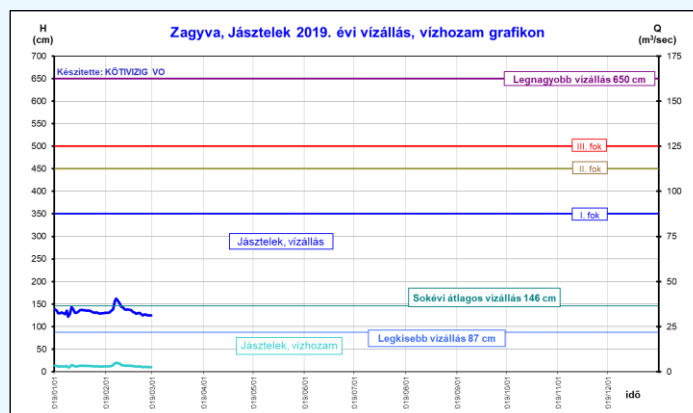
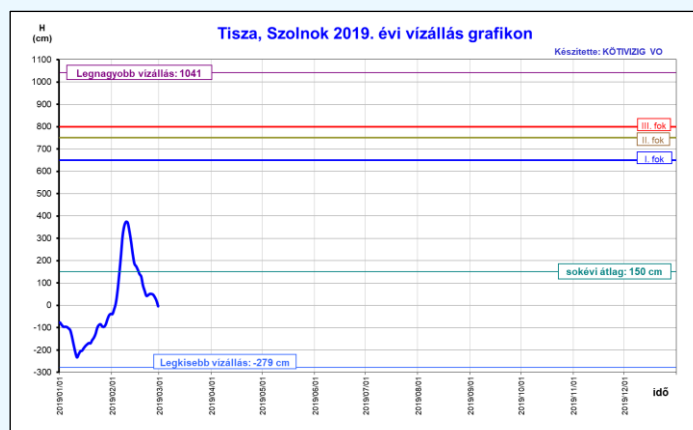
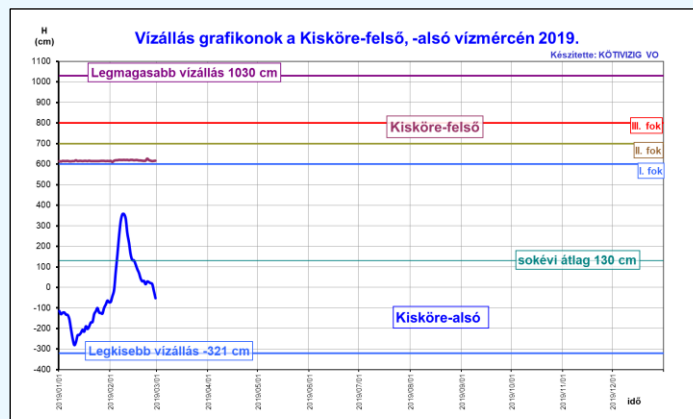
Február első felében felmelegedés hatására vízszintemelkedés volt tapasztalható a Körösök vízgyűjtőjén. Az átlagos vízállás Szarvasnál 313 cm volt, a sokéves szarvasi átlagvízállás (429 cm) alatt volt 116 cm-rel. A maximum vízállás 456 cm, a minimum vízállás 202 cm volt.

Hortobágy-Berettyó

Januárban a Hortobágy-Berettyó vízszintjére apadó tendencia volt jellemző. A januári átlagos vízállás Borznál 120 cm. A maximális vízállás 136 cm, a minimum vízállás 115 cm volt.

Február első felében a felmelegedésnek köszönhetően kisebb vízszintemelkedés volt tapasztalható a folyón. A havi átlag vízállás Borznál 129 cm volt. A maximum vízállás 153 cm, a minimum vízállás 115 cm volt.

Tóth Ildikó

Új korszak kezdődik az öntözésfejlesztésben

A Széchenyi 2020 keretében, az Európai Unió és a Magyar Állam 1,65 milliárd forintos támogatásával valósul meg a „Jászsági vízgazdálkodási rendszer rekonstrukciója I. ütem” című projekt, amelynek részeként öntözési konferenciát és megyei gazdafórumot rendezett február 21-én a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat zsúfolásig megtelt Dísztermében az OVF és a KÖTIVIZIG alkotta konzorcium, együttműködve a Nemzeti Agrárkamara (NAK) JNSZ Megyei Szervezetével.

A konferencián Piroska Miklós, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés elnöke és Hubai Imre Csaba, a NAK Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Szervezetének elnöke mondott köszöntőt, majd első előadóként Dr. Hoffmann Imre, a Belügyminisztérium közfoglalkoztatási és vízügyi helyettes államtitkára (képünkön) a vízgazdálkodással kapcsolatos aktuális szakpolitikai intézkedéseket ismertette. Mint fogalmazott: A gazdaság vízzel kapcsolat igényeit akkor tudja a vízügyi ágazat biztosítani, ha hazánk vízrajzi adottságait tudatosabban és hatékonyabban állítjuk a fenntartható gazdaság bővülésének szolgálatába. Ennek egyik kiemelt területe a mezőgazdasági vízhasznosítás. Arról is szólt, hogy a 2014-2020-as uniós támogatási ciklusban, a KEHOP keretén belül közel 290 milliárd forint értékben valósulnak meg ágazati fejlesztések, szám szerint 52 projekt. Ebből 19 szolgálja a fenntartható vízgazdálkodási célokat, közülük 6 projekt 42 milliárd Ft értékben a térségi vízviszatarthatáshoz, 13 projekt, 57 milliárd Ft értékben pedig a vízszétosztó hálózatok fejlesztéséhez és rekonstrukciójához járul hozzá.

Hangsúlyozta: a kormány állami feladatnak tekinti az öntözéses gazdálkodás elterjesztésének, ösztönzésének, ésszerű fejlesztésének, a vízkészletek védelmének és hasznosításának ügyét, ezért kormányhatározatban rendelte el a

következő 10 év öntözésfejlesztési feladatait. Az öntözési célt szolgáló fejlesztések előkészítési és a tervezési fázisához, valamint a kivitelezéséhez 2020-2030 között évente 17 milliárd forintot biztosít. A fejlesztés egyik fontos feltétele a víz eljuttatása a termelők öntözőberendezéséig, amihez elengedhetetlen, hogy minden szakasz jó műszaki állapotban legyen, és megfelelő vízmennyiséggel rendelkezzen. A vízügyi ágazat kiemelt feladata a mezőgazdasági vízszolgáltatás és az aszálykár-elhárítási tevékenység.

Az állami művek öntözési célú fejlesztéseit és azok megvalósítási sorrendjét a BM és az agrártárca közösen készítette el az OVF és a NAK bevonásával. Alapvető célkitűzés az volt, hogy rövidtávon minél nagyobb terület váljon öntözhetővé. A szakmai program fő célja 2024-ig az öntözött terület 100 ezer hektárral való növelése, ezzel 20 milliárd többlet termelési érték elérése, továbbá az öntözést akadályozó tényezők felszámolása. Első körben, 2024-ig közel 100 projekt keretében valósulnak meg előkészítési, tervezési, kivitelezési feladatok, mintegy 67 milliárd forint értékben.

A vízügyi ágazat 2018-ban felmérte az állami tulajdonú, meglévő rendszerek eredményes működtetésének feltételeit, illetve az akadályozó tényezőket és megoldási javaslat született. Így 2019 és 2020 között 34,8 milliárd biztosítanak a gátló infrastrukturális és humán erőforrás gondok megszüntetésére – tette hozzá az államtitkár.

(Folytatás a 16. oldalon)

Dr. Hoffmann Imre elmondta, hogy az elmúlt időszakban a jogi keretekben is történtek olyan változások, amelyek kedvezően érintik a mezőgazdasági vízfelhasználókat, s idén további jogszabály-módosításokat, számos könnyítést terveznek.

Lovas Attila, a KÖTIVIZIG igazgatója előadását azzal kezdte, hogy a Közép-Tisza kiválóan alkalmas az öntözésre, főként azért, mert gravitációsan el tud jutni a terület legnagyobb részére az öntözővíz. Erre szükség is van, mert ez a megye halmozottan aszály- és belvízveszélyeztetett. Ebben a térségben a legnagyobb az öntözési hajlandóság az országban, a ténylegesen megöntözött terület negyede itt található, a vízfelhasználás tekintetében pedig egyharmad az arány. Ezt a felelősséget felismerve, az igazgatóság folyamatosan foglalkozik a jövővel. Legelőször 2013-ben foglalmaztunk meg jövőképet, amit a 2014-ben kezdődött fejlesztési időszakban már érvényre juttattunk. A 2010-es évek elején felállítottuk a vízhiánykár-enyhítéssel foglalkozó szervezeti egységet. Elkészült tavaly az öntözési stratégia, két vastag kötetben foglaltuk össze a feladatokat, több tíz tényleges fejlesztendő területet, projekteket azonosítottunk be. Figyelembe vettük, hogy hol lehet és hol kell felszíni vízkészletből az öntözővizet biztosítani.

Jelenleg kihasználatlan vízkészletekkel rendelkezünk – jelentette ki az igazgató

Közel 200 millió köbméter megújuló vízkészlet van a rendszerben, ami vízhiányos időszakban felhasználható öntözésre.

Az integrált vízgazdálkodásban hiszünk, ezért megpróbáljuk létesítményeinket minden lehetséges kihívásra felkészíteni, belvízelvezetésre és öntözésre, mint víz odavezetésre, illetve medertározásra. A korábbi fejlesztéseinkben is ezt az utat követtük. A vízellátó rendszerben tehát van potenciál, folyamatosan nő az öntözési hajlandóság, nő a megkötött vízfelhasználási szerződések száma az elmúlt két évben. A mezőgazdasági vízszolgáltatás költsége pedig köbméterenként 5 forint alá csökkent.

Az integrált vízgazdálkodásban hiszünk, ezért megpróbáljuk létesítményeinket minden lehetséges kihívásra felkészíteni, belvízelvezetésre, de akár ártér-építkezésre, mint víz odavezetésre, illetve medertározásra. A korábbi fejlesztéseinkben is ezt az utat követtük. A vízellátó rendszerben tehát van potenciál, folyamatosan nő az öntözési hajlandóság, nő a megkötött vízfelhasználási szerződések száma az elmúlt két évben. A mezőgazdasági vízszolgáltatás költsége pedig köbméterenként 5 forint alá csökkent.

(Folytatás a 16. oldalról)

Láng István, az OVF főigazgatója (képünkön) úgy vélte: jelentős mérföldkőhöz érkezett az öntözés támogatása. Sok tapasztalatot szereztünk az öntözésfelmérésben, ami megalapozza a munkánkat, s rávilágított arra, hol kell fejleszteni, figyelembe véve a talajtani adottságokat és a gazdaságossági szempontokat is. A felmérések elemzése alapján országosan 371 ezer hektár vonható be az öntözésbe (ami 250 ezer hektár növekmény), ennek 530 milliárd forint a beruházási igénye (mintegy 2,1 millió forint/ha). Az éves vízigény 776 millió köbméter (kb. 2,1 ezer m³/ha), és ezzel évente 62 milliárd forint többlet termelési érték előállítása válik lehetővé (hozzávetőleg 168 ezer forint/ha).

A főigazgató szerint a vízgazdálkodás a következő években nagymértékben el fog tolni az öntözésfejlesztés kiszolgáltatásának irányába, hiszen olyan források jelentek meg a kormány részéről, amelyek ezt lehetővé teszik. Előadásának második részében a Jászsági vízgazdálkodási rendszer rekonstrukciója I. ütem című projektről szólt, mondván ez az egyik legjelentősebb beruházás, ami döntően öntözési célokat szolgál, de illeszkedik a Tisza-völgy árvízvédelmébe is. Jelezte: a következő uniós ciklusban tervezzük a Jászsági rendszer további folytatását.

Laczi Zoltán

Segítség az önkormányzatoknak

A települési szennyvíz kezelésével kapcsolatos adatszolgáltatásról tartott tájékoztatót igazgatóságunk az önkormányzatoknak január 15-én a szolnoki, és 16-án a kecskeméti megyeháza dísztermében.

A KÖTIVIZIG szeretne segítséget nyújtani az önkormányzatoknak, ezért tartotta szükségesnek a tájékoztató megszervezését, az elmúlt évek tapasztalatai alapján előfordult problémák megoldását. Mindkét rendezvényre a települési jegyzői kaptak meghívást. A településsoros – TS online - adatszolgáltatás jogszabályi háttéréről Rajz Renáta, az OVF víziközmű referense számolt be, majd Zong Rita, igazgatóságunk csoportirányítója (VVGO) osztotta meg tapasztalatait. Végül Pászthory Róbert, az OVF víziközmű rendszerfelelőse ismertette a TS online rendszerrel kapcsolatos fejlesztéseket. Az előadások után a települések részéről felmerült kérdésekre adtak választ kollégáink. **L. Z.**

Rainman konferencia

Lapzártánkkor – március 20-án - nemzetközi konferenciát rendezett igazgatóságunk a Rainman projekt keretében Tiszaújlakon. Az eseményen köszöntőt mondott Tóth János, a házigazda település polgármestere, valamint Kovács Ernő, Bács-Kiskun megyei kormánybiztos. Lovas Attila igazgató beszédében úgy fogalmazott: – Arra kell megoldást találni, hogy az a létesítményrendszer, amely rendelkezésünkre áll, képes legyen az összes kihívást egyidejűen kezelni. Nem csak a nagy csapadékok, a víztöbblet kérdését kell megoldani, hanem azt is, hogy amikor éppen előáll az a vízmennyiség, akkor tartsuk meg helyben, használjuk értelmesen, és próbáljuk az integrált vízgazdálkodást megvalósítani – tette hozzá. **L. Z.**

Nemzetközi együttműködés az árvízvédelem megújításáért

A Duna vízgyűjtőjén lévő árterületek helyreállításának vizsgálatával kíván hozzájárulni az árvízi kockázatok mérsékléséhez a tavaly kezdődött Danube Floodplain című nemzetközi projekt, amelynek magyarországi nyitórendezvényét január 23-án tartották a Szolnoki Szakasz mérnökségen.

A projekt 18 résztvevővel és 4 stratégiai partnerrel, a Duna Transznacionális Együttműködési Program keretén belül, az EU 3,67 millió eurós támogatásával valósul meg. Magyarországról a projektben résztvevő partnerek a Szegedi Egyetem Geoinformatikai Tanszéke és a WWF Magyarország, a vízügyi szakágazat képviselőjeként a KÖTIVIZIG, az ÉDUVIZIG közreműködésével, valamint társult stratégiai partnereként az OVF. A projekt partnerei az integrált vízgazdálkodás, a hagyományos és újszerű árvízvédekezési megoldások megfelelő kombinálása és a természetes vízmegtartás fejlesztése terén dolgoznak együtt Európa 10 országából. Ehhez kívántak a magyar partnerek ezen a rendezvényen minél több ismeretet és tapasztalatot összegyűjteni a meghívottak (vízgazdálkodási, természetvédelmi szakemberek, önkormányzatok, különböző érdekcsoportok, szakmai tömörülések, civil szervezetek) segítségével. Lovas Attila igazgató beszédében kiemelte: példaértékű és egyedülálló együttműködés valósul meg a projekt során a teljes Duna-vízgyűjtőn, azon belül pedig a Tisza-völgyben.

Gruber Tamás, a WWF Magyarország vizes élőhely-védelmi program vezetője a projekt célkitűzéseit és várható eredményeit ismertette. Jelezte: a projekt keretében végzett fejlesztések a biológiai sokszínűségre is jótékony hatással lehetnek, ugyanis hozzájárulnak a vízi ökoszisztémák állapotának javításához. Ebből egyrészt a helyi lakosságnak is előnye

származhat, másrészt pedig ez által csökkenthetők az emberi beavatkozások okozta negatív környezeti hatások. A projektben összesen öt kísérleti helyszínt választottak ki a szakemberek, ebből a Magyarországon kijelölt mintaterület Tiszapüspöki közelében található. Dr. Právetz Tamás, a projektben a KÖTIVIZIG részéről vállalt szakmai feladatokat koordináló árvízvédelmi referens mutatta be részletesen a mintaterületet és számolt be az ott tervezett beavatkozásokról.

Az előadásokat követő workshop keretében a résztvevők három csoportban együttesen határozták meg és azonosították a mintaterületen jelenleg megtalálható ökoszisztéma szolgáltatásokat, valamint értékelték, rangsorolták azokat. Ezután számításba kellett venniük a már megváltozott sajátosságokkal rendelkező, a tervezett műszaki beavatkozások utáni állapot szerinti ökoszisztéma szolgáltatásokat, azok értékének meghatározását, valamint az előtte is meglévő ökoszisztéma szolgáltatások változását. A meghívott vendégek helyismeretének, együttgondolkodásának és aktív közreműködésének köszönhetően megszületett eredmények összesítését és további kiértékelését a projektben dolgozó szakemberek végzik majd, az így elkészülő összefoglaló dokumentumok pedig valamennyi érdekelt fél számára elérhetővé válnak a közeljövőben.

Laczi Zoltán – Váci Melinda

Karcagi vízcsappék

A mezőgazdasági vízszolgáltatásban január és februári hónapokban inkább adminisztratív munkák folytak. Az OSAP adatlapok kitöltése mellett a vízszolgáltatási igényre készülő beadásra kerültek a vízigény bejelentő lapok, valamint a szerződések megkötése is folyamatban van. A jogszabályi előírások miatt az idei évben is történtek változások, többek közt a halastavak díjtételében. Az öntözőcsatornák igény előtti karbantartási munkáit elkezdünk az időjárási viszonyok függvényében.

Az ár- és belvízvédelmi szempontból az év eddigi része nyugodtnak mondható. A Hortobágy-Berettyó vízállása alacsony, aminek következtében a becsatlakozó belvízcsatornák vizeit gravitációs úton tudjuk továbbengedni, így szivattyúzásra még kis mértékben volt szükség. Mindkét belvizes területünkben a tavaszi karbantartási munkák folyamatosak.

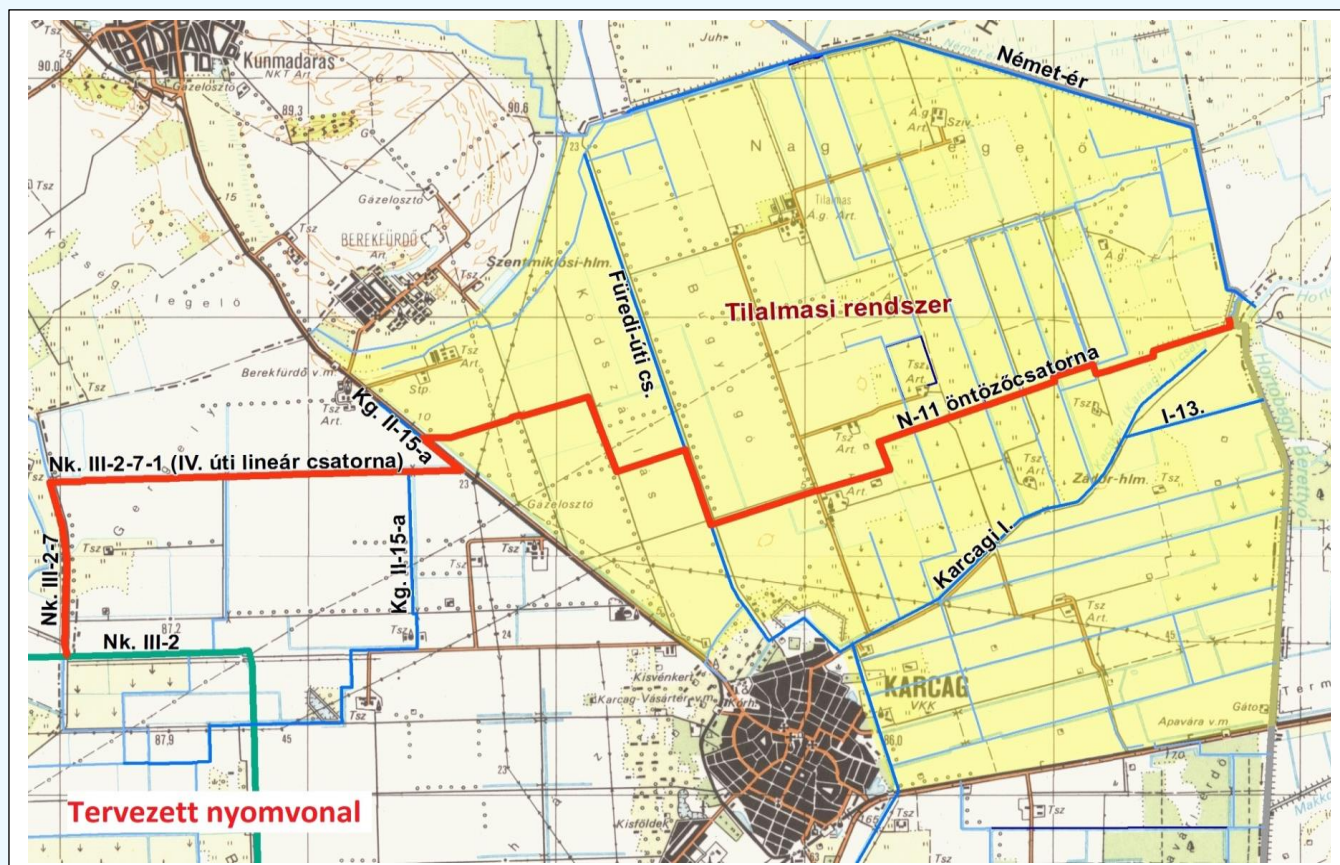
A „Belvízcsatornák fejlesztése és rekonstrukciója II.” című projektben az elmúlt

két hónapba változás nem történt, a munkákat tavasszal folytatjuk. Térségünkben, nagy hangsúly fektetődik az öntözésre. A számokon túl bizonyítja az is, hogy kollégáink házon belül dolgozták ki a Tilalmai Vízgazdálkodási Rendszer (képünkön) öntözésfejlesztésének engedélyeztetéséhez szükséges minden dokumentációt, ami jelenleg létesítési engedélyezésre vár. Ez az új öntözőfürt közül 2000 ha szántó föld öntözését tenné lehetővé az előzetes felmérések alapján.

A szakaszmérnökségünk felkészültségét mutatja, hogy kollégáink a számos hazai projekt mellett nemzetközi szinten is képviselik a céget. Több alkalommal tartottak már előadást a Rainman projekt keretein belül itthon és külföldön is.

Karcagon és térségében a januári csapadék átlagosnak mondható, viszont a februári átlagon aluli, ami az alacsony vízállásra is hatással van. Ez a vízszint viszont segít a vízmércék könnyebb felhelyezésére/cseréjére, ami több helyen is megtörténik szakaszunkon.

A közfoglalkoztatási program zárása február 28-ára esett, amit követ is az újabb program. Szakaszmérnökségünk az év elején gazdagabb lett egy Suzuki Grand Vitara autóval. **Bérczi Dóra**

Mezőtúri hírcsokor

A lap decemberi számának lapzártája óta eltelt időszak bővelkedett eseményekben, hiszen lezártunk egy évet és elkezdtünk egy újat, reményeink szerint legalább olyan sikereset, mint az előző. 2018 műszaki és pénzügyi zárása megtörtént, és az évet egy jól sikerült szakaszmérnökségi rendezvénnyel el is búcsúztattuk.

Az év eleje szokásos módon az előző évre vonatkozó jelentések és értékelések készítésével, összeállításával és a tárgyi év pénzügyi, műszaki tervezésével kezdődött. A fenntartási munkák az évszakos adottságok miatt jobbra a közfoglalkoztatottak által végzett cserjézési és gatzalanítási munkákból álltak, de természetesen gépi csatornatisztítási, cserjeirtási és zúzási munkákat is végeztünk. A fenntartó gépek esetében megtörtént, illetve folyamatban van azok karbantartása, javítása, felkészítése a szezonra.

Január közepén – több évtizedes vízügyi szolgálat után – nyugdíjba vonult Papp Sándor fenntartó gépészünk, akinek pótlására márciustól Szabó Istvánt vettük fel gépkezelőnek. Január 15-én tartottuk év eleji nyitó-tájékoztató értekezletünket. Január volt az új, a dolgozók teljesítményértékelésen alapuló minősítésének időszaka, mint ahogyan ekkor, január 23-án került sor a februári külső auditra felkészítő belső auditra is. Január 25-én nyugdíjas búcsúztató keretén belül köszönt el az állomány Papp Sándortól és a tavalyi év nyarán nyugdíja ment Ábrahám Imrétől. Boldog nyugdíjas éveket és jó egészséget kívánunk nekik ez úton is. Január 29-én szomorú kötelességünknek tettünk eleget, amikor részt vettünk az elhunyt szelevényi polgármestert, Pánczél Ferencet búcsúztató

gyászszertartáson, ahol az emlékezők mindegyike felidézte a 2006-os rendkívüli tiszazugi sikeres árvízvédekezést és a volt polgármester abban betöltött érdemeit.

Egyik legfontosabb év eleji feladatunk az év pénzügyi és műszaki megtervezése, mely a február 8-i tervtárgyalás eredményeként és után vált véglegessé, biztosítva gazdálkodásunk kereteit. A február 11-én a lefolytatott vezetői átvizsgálás során a külső auditra történő felkészülés jegyében áttekintésre került az igazgatóság és a szakaszmérnökség tevékenysége is a minőségirányítás és energiairányítás átfogó rendszerében.

Február 25-én számolt be szakaszmérnökségünk 2017-es és 2018-as tevékenységéről. A vezetés elfogadta beszámolónkat, értékelte munkánkat és meghatározta a következő kétéves időszak kiemelt, legfontosabb feladatait számunkra. Pár nappal később került sor a szakaszmérnökség minőségirányítási és energia irányítási rendszerek keretei között végzett tevékenységének auditorok által történő külső átvizsgálására, mely lényeges hibákat és hiányokat nem tárt fel.

Február végén fejeződött be a 2018-2019-es közfoglalkoztatási program, melynek zárása és az új program munkaügyi indítása jelentett kiemelt feladatot. Az előírt létszám beléptetése most közel 100 %-ban megvalósult, köszönhetően a Foglalkoztatási Osztályokkal ápolt szoros és jól működő munkakapcsolatoknak is. A Mezőtúri Szakaszmérnökségnek 3 fő felvételére nyílt lehetősége március 15-től mezőgazdasági vízhasznosítási, vízszolgáltatási tevékenységünkhöz kapcsolódóan. **Tóth Tamás**

Szolnoki szakaszhírek

Amióta elkezdődött a Szolnoki Szakasz-mérnökség Milléri Védelmi Központ (10.02 Árvízvédelmi Központ) új épületének kivitelezése, az azóta megjelent Közép-Tisza számokban beszámoltunk a kivitelezés jelenlegi állásáról, valamint képekkel illusztráltuk annak jelenlegi építési fázisait.

A téli időszakban egy kicsit szünetelt a munkavégzés, illetve üzemi munkavégzés zajlott (ácsmunkák előkészítése). A helyszínen – a legutóbbi tájékoztatáshoz képest – a külső teherhordó fal és a koszorú elkészítését követően elkészítették a monolit vasbeton földemet. Év végére a térdfal és a térdfali pillér már elkészült, illetve a talpszelement rögzítő koszorú is.

Szerkezetileg már kész az új védelmi központ

A 2019. év első két hónapjában a tetőszerkezet elkészült, jelenleg a tetőtér falazási munkálatai zajlanak, mely során már jól elkülöníthetőek az egyes helyiségek. Az épület tulajdonképpen szerkezetileg készen van, ezt követően az épületgépészeti és villamosipari munkálatokkal folytatódik az építkezés.

Szolnok Vár! - látogatóközpont építése

Valószínűleg mindenki előtt ismert a Művésztelep területének fejlesztése, mely Szolnok Vár! – Szolnoki Várkerület turisztikai célú fejlesztése címen valósul meg. Ezen projekt keretében 2018 decemberében elkezdődött a Zagyva bal partján (0+100 – 0+125 tkm) egy látogatóközpont építése, mely az ott álló végvár kaputornyait ábrázolja majd. A fogadóépületben kávézó, kiállítóterem és kilátóterasz is várja majd a látogatókat.

December 13-án a kivitelező elsőként elkészítette a védbiztonságot célzó szád falazást a Zagyva töltés koronaélében 23 fm hosszúságban. Ezt követően egy kis szünet következett, majd 2019. január 14-én a helyszíni szemle során már a munkagödör kitűzése és a humusz leszedése megtörtént. A kivitelezés folyamán régészeti feltárássra is sor került, mivel a liftakna munkagödrének kiásása során régi facölöpöket tártak fel. A cölöpalapozás elkészültét követően, amikor már a szigetelést védő falazat épült, sok arra járó kérdezte: „Miért olyan ferde a fal, talán nem tudnak függőleges falat rakni?”. Mindenkit meg kell nyugtatni, hogy az építkezés a terveknek megfelelően történik, az épület szándékosan ilyen. A cikk írásakor a szigetelés már elkészült és az alaplemez vasszerelési munkálatai zajlanak.

Lipták János

KISKÖREI MOZAIK

Január 22-én a szakaszmérnökségen az ISO Minőségirányítási és Energetikai irányítási rendszerének a belső auditjára került sor, ez a felülvizsgálat jól szolgálta a felkészülést, az apróbb hibák feltárását és kiküszöbölését a február 26-án tartott külső auditra, ahol is az ISO MIR és EIR rendszer teljes átvilágítása sikeresen megtörtént.

Január 25-én a 10.04. számú árvízvédelmi szakaszon pontszerű III. fokú készültség elrendelésére került sor a Tisza bal part 147+390-453 tkm szelvények között, az Abádszalóki Szabadvízi Strand fejlesztése projekt munkálatainak megkezdése miatt.

A Tisza-tó egyre népszerűbb a vízi sporteszközöket használók körében is. A vízi közlekedéssel kapcsolatban, több esetben kaptunk bejelentést, hogy a sport és kedvtelési célú nagyteljesítményű kiscgéphajókkal közlekedők, valamint a vízi sportokat végző személyek magatartása, a vízi közlekedésben kevésbé dinamikus résztvevő állampolgárok, illetve a zajtalan, természetvédelmi területen pihenésre vágyó turisták céljaival sokszor összeegyeztethetetlen. Az Abádszalóki öbölben, mint a „hangos turizmus” részére kijelölt hely, biztosítja az ide látogatók kikapcsolódását, szórakozását. A többi medence a Tisza-tavon belül természetvédelem és a sekély vízszintek miatt, már csak korlátozottan és csak a horgászok számára nyitott inkább. Viszont a Tisza-tavon átfolyó Tisza főmedrében korlátozás nélkül –

a kihelyezett táblák figyelembe vétele mellett – használható minden vízi közlekedő számára. Igazgatóságunk, mint vagyongazdálkodó kizárólag a hajóút fenntartásában, kiterjedésében vesz részt, de számos esetben a felmerült probléma megoldása érdekében helyi kezdeményezéseket támogatott, mint például a vízi közlekedési táblák kihelyezése. Ezen ellentétek kezelése érdekében a Tiszai Vízügyi Rendőrkapitánysága január 28-án, Tiszafüreden egyeztetést hívott össze a Tisza-tó kezelői és érdekeltjei között. A Hortobágyi Nemzeti Park, a Nemzeti Közlekedési Hatóság, a KÖTIVIZIG képviselői mellett a Tisza-tavi Sporthorgász N. Kft. is jelen volt. A közlekedési rend változtatása mellett a Tisza-tó körüli viharjelző rendszer fejlesztésének lehetőségeiről is szó esett.

Február 6-án őr értekezlet megtartására került sor a Szakaszmérnökség Panoráma termében. Az őr állomány az általános szakágazati feladatokon túl, a közfoglalkoztatással kapcsolatos feladatokról kapott tájékoztatást.

Február 15-én az Úszódaru II. és a DOOSAN kotró (képünkön) döntéspórájára került sor a Téli Kikötőben, külső szervezettől érkezett mérnök bevonásával.

A döntéspóráról készített műszaki dokumentáció készítése a külső szervezet részéről folyamatban van.

Ugyancsak ezen a napon a Jégvirág VII. és VIII. jégtörő hajókra az I. fokú jeges árvízi készültségi fokozat megszüntetésre került.

Február 23-án a túrkevei Városházán a XV. Nagykunsági-Nagy-Sárréti Tájökológiai Konferencia került megrendezésre. A konferencián Fejes Lőrinc szakaszmérnök tartott előadást – *A sokarcú Tisza-tó* címmel. (Kovács Ferenc kollégánk itt kapta meg kitüntetését, Balogh János-díjat)

A Tisza-tavi Sporthorgász Köszhasznú Nonprofit Kft. – mint a Tisza-tó halgazdálkodási hasznosítója – mederkotrás munkákat végzett a Tisza-tó területén. A mederkotrás célja, hogy egy jól kiválasztott területen, a tiszafüredi öblözetben található Örvényi-morotvából mintegy 40 000 köbméter üledéket távolítsanak el. A mélykotrással kialakított 14 000 köbméteres teknő halágyként segíti majd a halak áttelelését, a lepelkotrással eltávolított 26 000 köbméternyi iszap pedig a

túlburjánzott vízi növényzetet hivatott visszaszorítani.

A kotrási költségek túlnyomó részét a Földművelésügyi Minisztérium még 2016-ban biztosította élőhely fenntartási munkára. A 4 milliós többletköltséget, illetve a tervezés, az engedélyeztetés és a közbeszerzés anyagi háttérét a Tisza-tavi Sporthorgász K. N. Kft. saját erőből fedezte. Február 28-ára a beavatkozás befejeződött, így megtörténhetett a műszaki átadás. Reméljük, hogy a tevékenység eredményesen hozzájárul a halak szaporodásához a tározó területén.

Közfoglalkoztatás

A 2018. évi közfoglalkoztatási program zárásával 2019. február 28-án 331 fő közfoglalkoztatott lépett ki a szakaszmérnökség foglalkoztatásából. A 2018. évi programban az előírt foglalkoztatotti létszámot 87,87 %-ban sikerült teljesíteni.

A 2019. évi közfoglalkoztatási program március 1-én kezdődik, március 5-ig 255 fő közfoglalkoztatottat sikerült beléptetni, ez az előírt létszám (267 fő) 95,13 %-a.

Lőrinczy László - Kéri Brigitta

Stégbérleti szerződések ezerszámra

Az Alcsi Holt-Tisza és a Harangzugi Holt-Körös mentén lévő víziállások által elfoglalt területekre vonatkozó bérleti szerződések megkötése folyamatos. 2018. novemberben az üzemeltető KÖTIVIZIG javaslatára az Alcsi Holt-Tisza hasznosítási céljainak összehangolásáért felelős Alcsi Holt-Tisza Alapítvány Kuratóriuma egybehangzó döntése értelmében az Alcsi Holt-Tiszán a közterületről megközelíthető magánjellegű stégek építését korlátoztuk. Új, magánhasználatú stég csak közvetlen vízkapcsolattal rendelkező magáningatlan tulajdonosa számára, az ingatlanja vetületében engedélyezhető, ingatlanonként egy stég erejéig. Osztatlan közös tulajdonú ingatlanok esetében több tulajdonos a 10 méteres védőtávolság betarthatósága esetén építhet egynél több stéget. A még szabadon maradt, közterületről megközelíthető vízparti területek már kizárólag közösségi célokat szolgálhatnak, amelyeknek bárki számára elérhetőnek kell lenniük.

Élő szerződések száma összesen (2019. március 14-ig)

Alcsi Holt-Tisza	936 db
Harangzugi Holt-Körös	76 db

Laborhírek feketén-fehéren

A 2018-as év is olyan gyorsan elrepült akár az elődei. Alig pislogtunk kettőt, máris az új évre koccintottunk egy pohár pezsgővel. De még mielőtt az idei évről ínék, megemlíteném, hogy tavaly november 20-án sikeresen vettük az akkreditációt, aminek fő profilja a klasszikus és kisműszeres kémia, a mintavétel és az új szabványra való áttérés volt.

A már megszokott módon, a 2019-es év első hetei is az idei éves munkaterv kidolgozását és megszerkesztését jelentik. Első körben egy alapverzió készül el, ami megadja az egész éves munkánk vázát. Ebben a megszokott mintavételek és vizsgálatok szerepelnek. Ehhez folyamatosan jönnek az igények a szakaszmérnökségektől, illetve a külső és belső megrendelőktől. Ezek begyűjtése után jelenleg az 5. átdolgozott verziónál tartunk.

A munkaterv kidolgozásával párhuzamban, ugyancsak az első hetekben kerül sor az alsó méréshatárok, mérési bizonytalanságok mérésére, kalibrációs göbék felvételére, műszerek karban tartására, vegyszerek és eszközök nyilvántartásának ellenőrzésére, illetve igényfelmérésre. Ami biztos: havi rendszerességgel vizsgáljuk a Tiszát Szolnokonál, Tiszaugnál és Kiskörénél. Ekkor kerül sor a Zagyva vízminőségi vizsgálatára is. A kiskörei labor dolgozói napi szinten mintázzák és vizsgálják a tározó elfolyó vizét, hogy biztosítsák a folyamatos ellenőrzést. Rendszeres feladataink közé tartozik még a gátórházi kutak vas-, mangán- és arzénterhelésének vizsgálata. A tavasz első hónapjával megkezdődik az igazgatóság területén lévő öntöző-, belvíz- és kettős hasznosítású csatornák, illetve a jelentősebb holtágak mintavételezése és vízminőségi vizsgálata, illetve halászati felmérések.

Az évek óta külső megrendelőink önellenőrzési tervében szereplő mintavételek és vizsgálatok is elkezdődtek.

Továbbra is visszatérő megrendelőnk közé tartozik a BUNGE Zrt. Számukra ivóvíz, szennyvíz, illetve kazán- és kondenzvíz vízminőségi vizsgálatát végezzük. A PALMI-TOP Kft.-nek (baromfifeldolgozó) ivó- és szennyvízvizsgálatot végzünk; továbbá a FEJŐS-HÚS, PÁKOZDHÚS és CSÖVI-HÚS Kft.-k esetében ipari és szociális vizek mintázására és vizsgálatára kerül sor.

Szintén az év elején kerül sor a jártassági tervünk alapján a negyedévenkénti jártassági vizsgálatok megrendelésére is. Ebben fő partner a WESSLING Kft. és az Országos Közegészségügyi Központ Vízhigiénés Osztálya, akiktől a mintákat kapjuk. Idén is szeretnénk hozni az előző évekhez hasonló precizitást és pontosságot a vizsgálatok terén, sőt akár még többet is. ☺ Jártassági vizsgálatainkhoz tartoznak még a telephelyek (Kiskörei labor) közötti, illetve laboratóriumok közötti (TECHNOVÍZ, BÁCSVÍZ, BAZMKH) összemérések is.

Laborunk továbbra is nagy népszerűségnek örvend, ha laborlátogatásról, illetve szakmai gyakorlatról van szó. Az év elején már volt is egy kisebb diákcsoport, akik benéztek hozzánk. Betekintést nyertek a laboratórium munkájába, a klasszikus kémián oldatokat is készítettek, okosodtak.

Kedvünk és lelkesedésünk mit sem változott, sikeres új évet kívánunk minden kollégának!

Szántó Nikolett

Laboreszközök bevetésre készen

(TOVÁBB)TANULUNK

Tapasztalatok és feladatok a kötelező továbbképzési rendszer egyéves bevezetése után

Az első továbbképzési időszak: 2018.01.01. – 2021.12.31. napjáig tart. A továbbképzések teljesítésének mérése tanulmányi pontrendszerrel történik. A továbbképzési időszak alatt meghatározott számú tanulmányi pontot kell elérnünk, amelyek az alábbiak:

- Vezetői munkakör betöltése esetén: 128 pont
- Felsőfokú végzettséget igénylő munkakör esetén: 96 pont
- Középfokú végzettséget igénylő munkakör esetén: 64 pont
- Alapfokú végzettséget igénylő munkakör esetén: 32 pont

Szünetel a továbbképzési kötelezettség a képzés megkezdése hónapjának első napjától a képzés befejezése naptári évének végéig amennyiben a közalkalmazott iskolarendszerű vagy iskolarendszeren kívüli képzésen vesz részt, mely képzettség megszerzése a munkaköre betöltéséhez speciális követelmény vagy magasabb munkakör betöltése érdekében szükséges. Ezekben az esetben a továbbképzési pontok mennyiségét időarányosan állapítjuk meg.

2018. augusztus 30. - 2018. december 15. között 31 továbbképzés szervezésében vettünk részt. Képzéseink e -learning és jelenléti formában valósultak meg, melyeket az Igazgatóság központi épületében és a 4 Szakasztechnikus épületeiben tartottunk. Szerencsések vagyunk, hiszen a képzések lebonyolításához szükséges háttér-infrastruktúrával rendelkezik Igazgatóságunk. Továbbképzési programok kidolgozásában a képzési referenseink az igazgatósági szintű igényekre reagálva, és összefogva a szakmai egységekkel az alábbi továbbképzési programjainkat dolgozták ki, melyek az OVF részéről is támogatásra találtak. Országos programjaink:

- A Mintavevő Munkacsoportok felkészítése az MSZ EN ISO/IEC

17025:2018 szabvány alkalmazására

- A Vízügyi igazgatóságok erdészeti

feladatokat ellátó munkavállalóinak a felkészítése a megváltozott jogszabályi környezet szemszögéből

- Vízgépészeti ágazati egységesítés és fejlesztés napjaink kihívásának megfelelően.

Belső továbbképzési programok esetében szintén 3 képzés került elfogadásra:

- Vízügyi igazgatás, vízügyi ágazat a jog tükrében

- Munkaszervezési és munkairányítási kompetenciák

- A Vízhozam mérő Munkacsoportok felkészítése a szabványos vízhozam mérések alkalmazására.

A képzések összetételét megvizsgálva elmondhatjuk, hogy a szakmai képzéseken volt a hangsúly és alacsonyabb számban kompetencia alapú képzéseken vettünk részt. Az elégedettségi kérdőívek eredményei alapján a továbbképzési kötelezettséghez való dolgozói hozzáállás pozitív, illetve ezt a hozzáállást erősíti a számos helyi szintű képzési program kezdeményezése, amelyekre úgy gondoljuk, mindannyian büszkék lehetünk.

Az Igazgatási és Jogi Osztály ez évi feladatai között szerepel a képzési kötelezettséggel rendelkezők számára az egyéni képzési terv összeállítása. A továbbképzési portál önálló működtetése, lehetőségek szerint az igényekhez igazodó képzések szervezése, lebonyolítása, adminisztrációs feladatainak ellátása.

Ez év március közepére összeállítottuk valamennyi képzésre kötelezett éves tervét, a tervek nem kőbe vésettek, ezeken évközben és a lehetőségeinkhez képest módosítani tudunk. Összesen 422 főre készítettük el a képzési tervet, mely létrejöttéről minden kötelezett értesítést kapott. További teendő csak számunkra lesz, ugyanis a képzések lebonyolítása mind a képzési portálon mind fizikailag a mi feladatunk, azaz a képzésszervezéssel megbízottak feladata lesz. Ettől az évtől Bárány Márti, Péterné Németh Éva mellett új kolléganő, Zádory Barbara is segíti munkánkat, erősíti tudásával képzésszervezési feladataink ellátását.

(Folytatás a 26. oldalon)

(Folytatás a 25. oldalról)

Az első negyedévben az alábbi képzések megszervezését indítottuk el, rögzítettük a képzési portálon:

Alapfokú iskolai végzettségű és középfokú iskolai végzettségű kollégáknak fizikai dolgozóknak: 138 fő

Gát és Csatornaőr képzés II. (jelenléti képzés)

Vízkár elleni védekezés a gyakorlatban (jelenléti képzés)

Középfokú iskolai végzettségű kollégáknak, szellemi dolgozóknak (e-learning):

Excel 2010 alapozó

Word 2010 alapozó

Főiskolai végzettségű és vezető kollégáknak:

Informatikai tudatosság és a GDPR (e-learning)

Hungarikum és nemzeti értékvédelem (e-learning)

Integritás alapismeretek (e-learning)

Az alábbi képzések kerültek még meghirdetésre és rögzítésre a 2019. évi képzési tervben:

Forrás LIMS és HÉR továbbképzések (laboros kollégáknak) 4 fő

Protokoll a közigazgatásban 15 fő

Decentralizált szennyvíztisztítás Konferencia 3 fő

Dr. Malatinszki-Gulyás Anna

Levéltári előadás vízügyi múltunkról

A „Közép-Tisza-vidék vízügyi múltja” címen tartott előadást Kovács Ferenc 2019. március 13.-án a szolnoki levéltárban, a Levéltári esték rendezvény sorozatának keretén belül. A visszaemlékezés a Tisza szabályozás előtti időszakából indult ki, ahol az ártéren nehéz körülmények között élő és gazdálkodó emberek mindennapi küzdelméről tárt fel előttünk életképeket kollégánk. Megtudhattuk azt is, hogy a szabályozásra nem csak a családok megélhetése miatt volt szükség, hanem a későbbiekben a kereskedelmi útvonalak, egész évben történő járhatósága miatt is. A folyószabályozás első gondolatait a jeles magyar mérnökökön keresztül mutatta be kollégánk. A tartalmas és emlékekkel, idézetekkel teli előadáson a vízügy munkásságának fontosságát, és tudatos munkával elért sikerek, még ma is kézzel fogható eredményeire is felhívta figyelmünket az előadás. A bemutató termet megtöltő érdeklődők között számos vízügyi múlttal rendelkező, volt kollégával is találkozhattunk, akik szintén egyetértettek a gondolatokkal. Köszönjük kollégánk kitartó és fáradhatatlan kutatómunkáját!

Kéri Brigitta

Kovács Ferencet Csöngé Attila, a Magyar Nemzeti Levéltár megyei igazgatója mutatta be az érdeklődőknek

Tisza szabályozás: 150 évvel ezelőtt hunyt el Pietro Paleocapa

A Tisza-szabályozás tervének elkészíttetésével Gróf Széchenyi Istvánt bízták meg és a Helytartótanács mellett felállított Közlekedési Bizottmány elnökévé nevezték ki. 1846. április 8-án kellett volna elfogadni a szabályozás tervét, melyet Vásárhelyi Pál készített el, de oly heves vitát követően Vásárhelyi még aznap meghalt. Nem sokkal később Pietro Paleocapa velencei királyi építési főigazgatót kérték fel a szabályozási terv véleményezésére, s még abban az évben ő is végigutazta a Tiszát Széchenyivel együtt.

Pietro Paleocapa 1789-ben született Bergamóban, és a modenai katonai mérnöki iskolában tanult. Csakhamar az Osztrák Császársággal perszónálunióban álló Lombard–Velencei Királyság mérnökei közé került, majd 1840-ben már építési főigazgató lett. Hozzá fűződik az Adige folyó hajózhatóvá tétele, csatornák építése és mocsarak kiszáritása. A Tisza szabályozásának alapelve az volt, hogy a folyókanyarok átvágásával növelik a meder nagyon csekély esését, felgyorsítják a víz lefolyását, és egyúttal rövidítik is a hajózás útvonalát. Az áradások ellen pedig az egész folyó mentén erős töltésekkel védik meg a hasznosítható földterületeket. Vásárhelyi 101 átvágást, Paleocapa viszont csak 15-öt javasolt, azokat is az alsóbb folyószakaszokon. Vásárhelyi magas töltéseket tervezett a meder közelében, hogy nagy víz idején a folyót a medre mélyítésére kényszerítse; Paleocapa alacsonyabb, és a medertől távolabbi töltésezést javasolt, nagy hullámteret hagyva a folyónak.

Bár Paleocapa tervmódosítását felsőbb helyen elfogadták, számos kritika érte. Az 1848-as szabadságharc miatt a munkálatok megszűntek, s csak 1850-ben folytatódtak, de csapadékos évek következtek, és az árvizek még jobban pusztítottak, mint valaha. A nem kellőképpen összehangolt mederátvágások és töltésepítések jelentősen megzavarták a folyó vízjárását. Paleocapa a Tisza szabályozásában végzett érdemeiért megkapta a Vaskorona-rendet. Torinóban halt meg 1869-ben, ahol szobra is áll.

Kéri Brigitta

Személyi hírek

2019. január 1. és március 15. között belépő kollégák: Szabó Andrea ÁFO, Zádory Barbara IJO, Tóth-Kása Pál Karcagi Szmg., Tóth Zsuzsanna ÁFO, Gacsál Bene Vízrajzi O., Czégel Eszter Kiskörei Szmg., Kass Zsanett Szolnoki Szmg., Szabó István Mezőtúri Szmg., Orosz Károly Mezőtúri Szmg., Hegyi József Mezőtúri Szmg., Csatári Zsófia KGO, Silye Brigitta KGO, Sallai József Kiskörei Szmg., Csengeri Károly Kiskörei Szmg., Nagy Valéria Kiskörei Szmg., Sas József Kiskörei Szmg., Zsódi Lajos Dávid Kiskörei Szmg.,

2019. január 1. és március 15. között kilépő kollégák: Fehér Károly ÁFO, Kontra Imre Kiskörei Szmg., Dr. Kovács Sándor Vízrajzi O., Papp Sándor Mihály Mezőtúri Szmg., Zoufal Béla Szolnoki Szmg., Kovács János Kiskörei Szmg.

Bárány Márta

Hiánypótló könyv Alcsisziget múltjáról

Ritka történelmi dokumentumok, gondolatébresztő visszaemlékezések, olvasmányos portrérészletek, gazdaságtörténeti és vízügyi érdekességek, valamint archív fotók tucatjai színesítik a szolnoki Alcsisziget múltját feldolgozó könyvet, amit Kovács Gyuláné dr., a Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi Felügye-
 lőség egykori igazgatója és társszerzőként Békési István, igazgatóságunk Vízrendezési és Öntözési Osztályának vezetője jelentetett meg (képünkön). A kötet bemutatóját január 25-én rendezték az Evezős Csárdában, ahol részt vett Szalay Ferenc polgármester, a szerző páros: Kovács Gyuláné dr. és Békési István, Rezák László, a térség önkormányzati képviselő és Vincze Kálmán, a kiadó.

Az elmúlt időszakban sokan keresték az egyébként ingyenes könyvet, és mindenki annyit adott érte, amennyit tudott. Így is több mint félmillió forint gyűlt össze, amelyet a közelmúltban felajánlottak a Hetényi kórháznak. Az intézmény az adományból infúziós eszközöket vásárolt.

Laczi Zoltán

Tájékoztató nap igazgatóságunkon

Itt van a január, itt van újra. Akár át is írhatnánk Petőfi Sándor verssorait, hiszen megkezdődött egy tervekkel teli új év a KÖTIVIZIG-nél. Bár az időszámítás sok szempontból más a vízügyi igazgatóságoknál. Hiszen a VIZIG-en belül beszélünk gazdasági évről, hidrológiai évről, aminek zárási időpontjai nem minden esetben esnek az év utolsó napjára. Van olyan esemény is, aminek nincs időkorlátja, az pedig nem más, mint a védekezési időszak. Hiszen decemberben a jégtörő hajókra elrendelt melegentartási készenlét januárban megszakítás nélkül folytatódott. De mint mindenki, Igazgatóságunk is az év elejét számadásokkal és tervekkel kezdi. Az elmúlt 1 év eredményeiről és a várható eseményekről Lovas Attila igazgató tartott tájékoztatást kollégáinknak, a szakaszokon és a központban. Emellett a jogszabályi változásokról, a várható hidrometeorológia helyzetéről és egyéb hasznos információkhoz juthattunk kollégáink által a tájékoztató napokon.

Kéri Brigitta

A Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság lapja

Szerkesztő: Laczi Zoltán

Szerzők: Laczi Zoltán, Kéri Brigitta, Tóth Péter, Szántó Nikolett, Lőrinczy László, Tóth Tamás, Váci Melinda, Bérczi Dóra, Lipták János, Tóth Ildikó, Dr. Malatinszki-Gulyás Anna
 Tördelő: Laczi Zoltán

Kiadja a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság. Kiadó: Lovas Attila igazgató.

Cím. 5000 Szolnok, Boldog Sándor István körút 4. Telefon: 56/425-422/20147

További hírek, információk, képek: www.kotivizig.hu

